

ATESTATO Nr. 0428	KOMPLEKSAS	BENDRASIS PLANAS. RENGIMO ETAPAS. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO STADIJA	TOMAS	METAI
	U-1118		V	2013

Joniškio
rajono
savivaldybė

Žagarės
seniūnija

ŽAGARĖS MIESTO TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

RENGIMO ETAPAS. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO STADIJA.
SPRENDINIAI

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS:

JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

BENDROJO PLANO RENGĖJAS:

UAB „URBANISTIKA“

PAREIGOS	PAVARDĖ	PARAŠAS
DIREKTORĖ	G. MINEIKIENĖ	
PROJEKTO VADOVĖ	G. RATKUTĖ SKAČKAUSKIENĖ	

TURINYS

1. ĮVADAS	3
1.1. GYVENTOJŲ SKAIČIAUS IR BŪSTO RAIDOS PROGNOZĖS	8
1.2. ŽAGARĖS MIESTO RAIDOS STRATEGIJA	10
2. IŠORĖS STRUKTŪRA	13
2.1. ŽAGARĖS MIESTAS GYVENAMŪJŲ VIETŪVIŲ SISTEMOJE	14
2.2. ŽAGARĖS MIESTAS IR VALSTYBINĖ SIENA	16
3. MIESTO VIDAUS STRUKTŪRA	17
3.1. MIESTO STRUKTŪRA	18
3.2. MIESTO TERITORIJOS FUNKCINĖS ZONOS IR TVARKYMO REGLAMENTAI	18
3.3. URBANISTINĖS STRUKTŪROS OPTIMIZAVIMAS	20
3.4. REZERVUOJAMOS TERITORIJOS	21
4. SPECIALIOSIOS BENDROJO PLANO TEMOS	22
4.1. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA	23
4.1.1. Gamtinio karkaso formavimas	23
4.1.2. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga	26
4.1.3. Žaliųjų plotų sistemos vystymas	29
4.2. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA	33
4.3. SOCIALINĖ IR EKONOMINĖ APLINKA	37
4.4. AUKŠTYBINIŲ PASTATŲ STATYBOS NUOSTATOS	39
4.5. DIDŽIŲJŲ PREKYBOS CENTRŲ STATYBOS NUOSTATOS	39
4.6. SUSISIEKIMO SISTEMA	39
4.6.1. Žagarės miesto išorės perspektyviniai susisiekimo ryšiai	39
4.6.2. Žagarės miesto gatvių tinklas	40
4.6.3. Aptarnavimo infrastruktūra	45
4.6.4. Miesto viešasis transportas	46
4.6.5. Pėsčiųjų ir dviračių takai	46
4.7. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	47
4.7.1. Ekoinžinerinė infrastruktūra	47
4.7.2. Energetinės infrastruktūros vystymas	49
4.8. IŠORINĖS REKLAMOS ĮRENGIMAS	55
5. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS	55

PRIEDAI

GRAFINĖ DALIS

1. Pagrindinis (reglamentu) brėžinys;
2. Urbanistinio ir gamtinio karkasų formavimo, kraštovaizdžio apsaugos, architektūrinės erdvinės kompozicijos formavimo, miesto urbanizuotų teritorijų ribų, siūlomų naujų gyvenamųjų teritorijų miesto prieigose brėžinys;
3. Pramonės, verslo ar kitokios paskirties teritorijų naudojimo ir tvarkymo, socialinės ir kultūrinės infrastruktūros plėtros, išorinės reklamos įrengimo ir apribojimų brėžinys;
4. Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo, ekologinės apsaugos zonų nustatymo, kraštovaizdžio (želdynų ir parkų, skverų, kapinių, želdinių grupių ir vandens telkinių ir kt.) tvarkymo, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo saugojimo brėžinys;
5. Inžinerinės infrastruktūros brėžinys.;
6. Susisiekimo komunikacijų brėžinys;
7. Teritorijų rezervavimo valstybės poreikiams brėžinys;
8. Žagarės regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų ir susisiekimo infrastruktūros schema.

1. ĮVADAS

1. ĮVADAS

ŽAGARĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO RENGIMO PAGRINDAS IR TIKSLAI

Bendrojo teritorijų planavimo objektas – Žagarės miesto teritorija.

Bendrojo planavimo organizatorius – Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius.

Miesto teritorijos bendrasis planas rengiamas vadovaujantis šiais dokumentais:

- Žagarės miesto teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programa;
- Joniškio rajono savivaldybės Kraštotvarkos ir architektūros skyriaus 2011 02 17 planavimo sąlygomis Nr.(40.3)-SDS-7;
- Joniškio rajono savivaldybės administracijos Kaimo plėtros skyriaus 2010 12 30 planavimo sąlygomis Nr. (35.40) 19-481;
- Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento prie AM 2011 01 03 planavimo sąlygomis Nr. 3;
- KPD prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinio padalinio 2010 12 31 planavimo sąlygomis Nr. 7.14.Š-2Š-672;
- AB „VST“ 2010 12 30 planavimo sąlygomis Nr. TS-10-10-0924;
- Žagarės regioninio parko direkcijos 2011 01 06 planavimo sąlygomis Nr. S-002;
- UAB „Joniškio vandenys“ 2011 01 06 planavimo sąlygomis Nr. 14;
- Nacionalinės žemės tarnybos prie ŽŪM Joniškio žemėtvarkos skyriaus 2011 01 07 planavimo sąlygomis Nr.27-1;
- LITGRID turtas AB 2011 01 12 planavimo sąlygomis Nr.SD-74;
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie SM 2011 01 12 planavimo sąlygomis Nr. PS-9;
- Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie LR VRM Pakrančių apsaugos rinktinės 2011 01 14 planavimo sąlygomis Nr. 21/23-15-316;
- LR Ryšių reguliavimo tarnybos 2011 01 13 raštu Nr.(28.37)1B-106;
- UAB „Joniškio komunalinis ūkis“ 2011 01 17 planavimo sąlygomis Nr. SD-12;
- Šiaulių visuomenės sveikatos centro Joniškio skyriaus 2011 01 19 planavimo sąlygomis Nr.PST-10;
- Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros 2011 01 12 planavimo sąlygomis Nr.11-39;
- AB „Lietuvos dujos“ 2011 01 18 raštu Nr.7-215-73;
- TEO LT 2011 01 31 planavimo sąlygomis Nr.03-2-06-2/197;
- AB „ORLEN Lietuva“ 2011 01 31 planavimo sąlygomis Nr. D2(10.4-4)-1645;
- AB „Suskystintos dujos“ 2011 02 17 raštu „Dėl planavimo sąlygų“ Nr. 01/052;
- UAB „Fortum Joniškio energija“ 2011 01 17 planavimo sąlygomis Nr. 11-02;
- Šiaulių apskrities teritorijos bendruoju planu;
- Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu;
- Žagarės miesto išplanavimo projektu;
- Vietinės reikšmės Urbanistikos paminklo UV-58 Žagarės mieste sklypų suplanavimo projektu;

- Žagarės regioninio parko ribų ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planu;
- Joniškio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu;
- Žagarės miesto vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtros specialiuoju planu;
- Joniškio rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės kelių tinklo žemėtvarkos schema;
- Joniškio rajono savivaldybės 2011-2013 m. strateginiu veiklos planu;
- Šiaulių regiono 2007-2013 metų plėtros planu.

Bendrojo plano rengimo tikslai ir uždaviniai

Planavimo dokumentas - miesto teritorijos bendrasis planas - rengiamas teritorijų kompleksinio planavimo dokumento teritorijos erdvinio vystymo politikai, teritorijos naudojimo ir apsaugos prioritetams bei svarbiausioms tvarkymo priemonėms nustatyti.

Žagarės miesto teritorijos bendrojo plano uždaviniai:

- Suformuoti Žagarės miesto teritorijos plėtros koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus, teritorijos funkcines zonas;
- Tobulinti istoriškai susiklosčiusią miesto urbanistinę struktūrą ir formuoti architektūrinę erdvinę ir estetinę kompoziciją;
- Išryškinti ir panaudoti miesto privalumus, parodyti ekonominės ir socialinės plėtros galimybes;
- Numatyti planuojamos teritorijos ekonominės, socialinės raidos ir investicijų kryptis, turizmo, verslo, rekreacijos, kitos veiklos ir būsto statybos galimą plėtojimąsi;
- Numatyti gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones (transporto triukšmui, vibracijai, oro, dirvožemio, paviršinio ir požeminio vandens užterštumui mažinti), spręsti atliekų tvarkymo klausimą, formuoti bendrojo naudojimo želdynų ir apsauginių želdynų sistemą;
- Nustatyti teritorijas, kurių privaloma rengti ar keisti detaliuosius planus, nustatyti šių teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos prioritetus ir veiklos juose apribojimus;
- Numatyti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo objektų saugojimą;
- Nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos prioritetų zonas, įvertinti paveldo objektų fizinę būklę ir numatyti priemones būklei gerinti, numatyti kultūros paveldo objektų naudojimo, parengimo lankyti (pritaikymo turizmo reikmėms) galimybes;
- Plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
- Rezervuoti teritorijas komunikacinių koridorių ir kitų visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai;
- Nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus;
- Pagal bendrus vyraujančius požymius išdėstyti planuojamos teritorijos dalis, nurodant pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ir/ar pobūdį (pobūdis pažymimas tais atvejais, kai jo turinys daro įtaką nustatomo teritorijos tvarkymo reglamento reikalavimams). Tuo atveju, kai nustatomi keli teritorijos ar žemės sklypo naudojimo būdai, juos būtina nurodyti;
- Nustatyti prioritetus, terminus ir būdus Žagarės miesto teritorijos specialiesiems ar detaliesiems planams rengti, inžinerinei infrastruktūrai plėtoti;
- Nustatyti miesto įtakos zonas;
- Patikslinti Žagarės miesto administracines ribas.

Bendrojo plano eiga, sudarymo principai

Bendrojo teritorijų planavimo procesą sudaro šie etapai: parengiamasis; teritorijų planavimo dokumentų rengimo; sprendinių pasekmių vertinimo; baigiamasis.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo etapą sudaro esamos būklės analizės stadija, koncepcijos rengimo stadija, sprendinių konkretizavimo stadija. Atlikus miesto teritorijos bendrojo plano esamos būklės analizę, buvo pereita prie antrosios rengimo etapo stadijos – teritorijos vystymo koncepcijos. Rengiant Žagarės miesto teritorijos bendrojo plano koncepciją buvo remiamasi Europos Sąjungoje visuotinai priimta tvaraus (tausojančio ir subalansuoto) vystymosi ideologija. Tam, kad nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas miesto teritorijos vystymo koncepcijos įgyvendinimo pasekmes aplinkai, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu buvo konsultuotasi su tam tikromis valstybės ir savivaldybės institucijomis, visuomene. Atsižvelgta į šių konsultacijų ir kitų viešumą užtikrinančių procedūrų rezultatus. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu buvo patvirtinta Žagarės miesto teritorijos koncepcija (II variantas). Ilgalaikė miesto teritorijos subalansuotos plėtros koncepcija buvo parengta 20-čiais metų. Ja vadovaujantis rengiami, detalizuojami bendrojo plano sprendiniai dešimties metų laikotarpiui.

Žagarės miesto teritorijos bendrojo plano sudėtis:

- Procedūriniai dokumentai;
- Esamos būklės analizė – byla „Žagarės miesto teritorijos bendrasis planas. Rengimo stadija. Esamos būklės analizės stadija“, I tomas;
- Koncepcija – byla „Žagarės miesto teritorijos bendrasis planas. Rengimo stadija. Koncepcijos rengimo stadija“, II tomas;
- Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) apimties nustatymo dokumentas – byla „Žagarės miesto teritorijos bendrasis planas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymas“, III tomas;
- Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita - byla „Žagarės miesto teritorijos bendrasis planas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita“, IV tomas;
- **Sprendinių konkretizavimas – byla „Žagarės miesto teritorijos bendrasis planas. Rengimo stadija. Sprendinių konkretizavimo stadija. Sprendiniai“, V tomas;**
- Sprendinių pasekmių vertinimas – byla „Žagarės miesto teritorijos bendrasis planas. Sprendinių pasekmių vertinimas“, VI tomas;
- Viešo svarstymo ataskaita – byla „Žagarės miesto teritorijos bendrasis planas. Viešo svarstymo ataskaita“, VII tomas.

Sprendinių konkretizavimo byloje teikiami aiškinamasis raštas ir brėžiniai vadovaujantis Žagarės miesto teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programa. Suderinus su planavimo organizatoriumi teikiami šie brėžiniai:

- teritorinių reglamentų, kuriuose nurodomi žemės naudojimo apribojimai planuojamai veiklai (įvardijamas pagrindiniu (reglamentu) brėžiniu);
- urbanistinio ir gamtinio karkasų formavimo, kraštovaizdžio apsaugos, architektūrinės erdvinės kompozicijos formavimo, miesto urbanizuotų teritorijų ribų, siūlomų naujų gyvenamųjų teritorijų miesto prieigose brėžinys;
- pramonės, verslo ar kitokios paskirties teritorijų naudojimo ir tvarkymo, socialinės ir kultūrinės infrastruktūros plėtros, išorinės reklamos įrengimo ir apribojimų brėžinys;

- rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo, ekologinės apsaugos zonų nustatymo, kraštovaizdžio (želdynų ir parkų, skverų, kapinių, želdinių grupių ir vandens telkinių ir kt.) tvarkymo, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo saugojimo brėžinys;
- inžinerinės infrastruktūros plėtros brėžinys.;
- susisiekimo komunikacijų brėžinys;
- teritorijų rezervavimo valstybės poreikiams brėžinys.

Bendrojo plano taikymas ir galiojimas

Bendrojo plano sprendiniai yra parengti dešimties metų laikotarpiui (iki 2023 metų). Bendrojo plano sprendinius sudaro aiškinamasis raštas ir brėžiniai.

Miesto bendrasis planas taikomas:

- priimant sprendimus dėl miesto plėtros prioritetų, teritorijos naudojimo prioritetų, ūkinės veiklos plėtojimo sąlygų ir apribojimų;
- derinant specialiojo ir detaliojo planavimo dokumentus, derinant ir nustatant projektavimo sąlygas teritorinio planavimo ir statybos projektams miesto teritorijoje;
- nustatant savivaldybės biudžeto lėšų skirstymo prioritetus;
- rengiant ir koordinuojant savivaldybės bei valstybės investicijų programas, reklamuojant patrauklių investicinių sąlygų galimybes;
- priimant sprendimus dėl žemės ir kito nekilnojamojo turto paėmimo visuomenės poreikiams: naujoms gatvėms, sankryžoms statyti, magistralinėms komunikacijoms tiesti, miesto bendro naudojimo teritorijoms, želdynams, viešo naudojimo rekreacinėms teritorijoms įrengti savivaldybės lėšomis;
- sprendžiant nuosavybės atkūrimo problemas miesto teritorijoje;
- ir kitais, teisės aktuose numatytais, atvejais.

Bendrojo plano sprendiniai pagal vyraujančius požymius nurodo miesto funkcines zonas ir nustato tose zonose galimas žemės naudojimo paskirtis, būdus, maksimalius užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reglamentus, kitas teritorijų naudojimo sąlygas. Funkcinės zonos ir šių zonų reglamentai, taip pat tekstiniai reglamentai nurodyti bendrojo plano sprendinių Pagrindiniame brėžinyje bei reglamentų lentelėje.

Bendrojo plano sprendiniai nekeičia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų.

Miesto bendrojo plano sprendiniai ir reglamentai po bendrojo plano patvirtinimo yra privalomi rengiamiems teritorijų planavimo dokumentams.

Nekilnojamojo turto savininkams, kurių turto esama naudojimo paskirtis, būdas ir pobūdis prieštarauja Žagarės miesto bendrojo plano sprendiniams, paliekama teisė naudotis nekilnojamoju turto be apribojimų, kaip jis buvo naudojamas iki sprendinių patvirtinimo datos, nekeičiant jo žemės naudojimo paskirties, būdo, pobūdžio. Keičiant minėtų sklypų žemės naudojimo paskirtį, būdą, pobūdį pastarieji keičiami, tikslinami ir papildomi vadovaujantis Žagarės miesto bendrojo plano sprendiniais.

Bendrojo plano nagrinėjamas minimalus segmentas - kvartalas ar teritorija, formuota skirtingų funkcijų pagrindu. Bendrojo plano sprendiniai pateikti mastelyje 1:5000 ir į tikslesnį

netransformuojami. Rengiant detalesnius, žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus sprendinių funkcinių zonų ribos yra tikslinamos pagal gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius.

Rengiant bendrojo plano sprendinius teritorijų rezervavimo visuomenės poreikiams procedūra neatliekama. Rezervuojamų teritorijų plotai yra preliminarūs ir juos reikia tikslinti rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

Sanitarinės apsaugos zonos gali būti nustatomos ir tikslinamos specialiaisiais, detaliaisiais planais bei kitais teritorijų planavimo dokumentais nekeičiant bendrojo plano sprendinių.

1.1. GYVENTOJŲ SKAIČIAUS IR BŪSTO RAIDOS PROGNOZĖS

Demografinė prognozė

Atliekant gyventojų skaičiaus prognozę visuomet susiduriama su esmine problema – nėra ir negali būti jokio gyventojų kitimo dėsnio, nes žmonių populiacija yra veikiamą labai daug socialinių, ekonominių, globalinių, gamtinių ir kitų veiksnių, kurių poveikio žmogaus elgsenai matematiškai aprašyti neįmanoma. Prognozuojant gyventojų skaičiaus kitimą tenka remtis empirinėmis prielaidomis ir ieškoti matematinės funkcijos gyventojų skaičiaus kitimo aprašymui. Prognozė atlikta visuotinai pripažintais ekstrapoliaciniais metodais iš anksto pasirenkant gyventojų skaičiaus prieaugio rodiklį ar numatomą jo kitimą. Prognozei panaudota eksponentinė funkcija. Prognozuojant išnagrinėti trys variantai:

- pesimistinis
- labiausiai tikėtinas
- optimistinis.

Pesimistinio scenarijaus atveju pasirinkta, kad gyventojų prieaugis bus neigiamas ir 10 metų laikotarpyje sieks kiek daugiau, kaip pusę dabartinio (-2,3 proc.) vidutinio metinio tempo -1,2 proc. lygį. Toks mažėjimo rodiklis pasirinktas todėl, kad dabartinį gyventojų mažėjimą lemia šio vystymosi laikotarpio sunkumai ir jų pasekmės. Ekonominis nuosmukis, neabejotinai, turėtų baigtis ir ekonomika, jeigu ir neaugs, tai bent stabilizuosis, todėl dabartinio trumpalaikio gyventojų kitimo - 2,3 proc. rodiklio naudojimas ilgesnio periodo prognozei nėra pagrįstas. Pagal šį scenarijų 2023 m. Žagarės mieste turėtų gyventi 1489 gyv.

Pesimistinio scenarijaus prognozė gali būti vertinama tik kaip tam tikra teorinis įvertis, nes nuolatinio gyventojų mažėjimo tendencija reikštų gyventojų smarkų sumažėjimą per tam tikrą, pakankamai ilgą, laiko tarpą. Pasaulinės krizės vystymosi prognozės dažnai nurodo bent penkerių, septynerių metų ekonomikos stagnaciją ar net recesiją. Lietuvos ūkis glaudžiai susijęs su pasaulio ekonomika ir todėl nėra priežasčių teigti, kad krizės pasekmės bus likviduotos anksčiau.

Labiausiai tikėtino scenarijaus pagrindu priimta, kad ateinančius šešerius metus gyventojų skaičius mažės vidutiniškai 2,3 proc. per metus, t. y. apytiksliai vidutiniu dabartinio laikotarpio tempu, o po šešerių metų gali prasidėti nežymus 1,2 proc. metinis augimas. 2023 m. Žagarės mieste turėtų būti apie 1532 gyventojus.

Pagal **optimistinį** scenarijų galima būtų numatyti palaiptinį ekonominės situacijos gerėjimą ir nežymų 1,2 proc. metinį gyventojų didėjimą. Pagal šį scenarijų 2023 m. numatomas 1893 gyv. skaičius.

Paslaugų infrastruktūros poreikio prognozė

Paslaugų infrastruktūros pagal tipą poreikio prognozes labiausiai lemia gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes. Paslaugų infrastruktūra apima švietimo, sveikatos priežiūros, socialines, kultūros administracines įstaigas, mažmeninės prekybos, apgyvendinimo, laisvalaikio, maitinimo ir kitas paslaugas teikiamas Žagarės mieste. Paslaugų infrastruktūra pritaikoma ne tik miesto ir aplinkinių teritorijų gyventojams, bet ir iš toliau atvykstančių lankytojų bei turistų spektrui.

Kadangi paslaugų infrastruktūros pagal tipą poreikį lemia gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes, prognozuojama, kad gimstamumas, atsižvelgiant į šalies ir Joniškio rajono savivaldybės tendencijas, Žagarės mieste išliks toks pats arba nežymiai mažes. Taigi, daroma prielaida, kad ikimokyklinio ugdymo poreikis išliks nepakitęs.

Bendrojo lavinimo įstaigų teikiamų paslaugų infrastruktūros poreikis 2023 m. išliks nepakitęs dėl nesikeičiančios ar nežymiai mažėjančios 7-18 metų amžiaus grupės gyventojų dalies bendroje gyventojų skaičiaus sudėtyje.

Sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų įstaigų teikiamų paslaugų poreikis Žagarėje augs, dėl bendro šalies ir rajono gyventojų senėjimo proceso. Jau dabar jaučiami gyventojų sergamumo rodiklių augimas, apsilankymų gydymo įstaigose skaičius kasmet didėja.

Pastaraisiais metais didėjo kultūrinių renginių bei kultūros įstaigų poreikis, tačiau prognozuojama, kad Žagarėje kultūrinių renginių skaičius išliks panašus, o kultūros įstaigų skaičius nekis.

Būsto plėtros prognozė

Būsto plėtros prognozėje nurodomi labiausiai tikėtinas ir optimistinis variantai. Dėl duomenų trūkumo Žagarės miesto gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas buvo nustatytas apytiksliai apskaičiuojant naudingą gyvenamąjį plotą pagal turimus būsto tipo ir vidutinius būsto ploto, atsižvelgiant į tipą, duomenis. Gyvenamasis fondas Žagarės mieste sudaro apytiksliai 49,06 tūkst. m². Statistikos departamento 2011 m. duomenimis Joniškio rajono miestų vienam gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas – 29,2 m².

Labiausiai tikėtinu variantu daroma prielaida, kad Žagarės mieste 2023 m., siekiant Europos Sąjungos miestų 2007 metų gyvenamojo fondo rodiklių, vienam gyventojui teks 31,6 m². bendro naudingo ploto. Kadangi numatomas gyventojų skaičiaus mažėjimas, tuomet prognozuojamojo periodo pabaigoje – 2023 m. – visas gyvenamasis fondas išliks apie 49 tūkst. m². Toks būsto plėtros procesas labiausiai įtakojamas dėl gyvenimo sąlygų gerėjimo.

Optimistiniu variantu prognozuojama, kad 2023 m. Žagarės mieste vienam gyventojui teks 35,0 m² bendro naudingo gyvenamojo ploto vienam gyventojui. Šiuo analizuojamu variantu gyvenamasis fondas sudarys 66,26 tūkst. m².

1.2. ŽAGARĖS MIESTO RAIDOS STRATEGIJA

Bendrojo plano sprendiniai rengiami vadovaujantis parengta Žagarės miesto bendrojo plano koncepcija (II variantas). Ši koncepcija patvirtinta Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu. Patvirtintame koncepcijos variante buvo numatyta Žagarės miesto teritorinė plėtra įsisavinant Žiurių, Aleksnadravo, Žvelgaičių, Žagariškių, kaimų teritorijas bei iš miesto išimant žemės ūkio teritorijas (šiaurės rytinėje ir pietinėje pusėse). Plėtojamas miesto centras, kur skatinamas centro gyvybingumas, fizinės aplinkos kokybės gerinimas, ekonominis aktyvumas. Saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, teritorijos, siekiama jų vertybės požymių išlaikymo ir perdavimo ateinančioms kartoms. Įvertinus Žagarės regioninio parko tvarkymo plane numatytus sprendinius, numatoma ne tik esamų bei prijungiamų prie miesto teritorijų renovacija, modernizavimas, bet ir nauja plėtra. Naujos teritorijos įsisavinamos kompleksiskai, rezervuojami plotai viešosioms erdvėms, infrastruktūrai. Kuriama žaliųjų plotų sistema, integruojanti esamus želdynus, upių pakrantes. Vystant miesto gatvių tinklą, planuojamos naujos susisiekimo jungtys. Koncepcijoje nustatyti miesto teritorijos vystymo tikslai ir pagrindinės plėtros kryptys toliau konkretizuotos bendrojo plano sprendiniuose. Taip pat įvertinama, kad sprendiniai rengiami 10 metų laikotarpiui – atitinkamai detalizuojama mažesnė teritorija nei planuota koncepcijos stadijoje (20 metų laikotarpiui).

Žagarės miesto teritorijos struktūrą sudaro miesto planinė ir erdvinė struktūra, pagrindinių miesto funkcinių zonų išsidėstymas ir tarpusavio ryšiai bei charakteringos miesto morfostruktūros elementų įvairovė. Miesto erdvinę struktūrą siekiama vystyti sudarant optimalų balansą tarp urbanizuotų ir laisvų erdvių, saugant vertingą kraštovaizdį. Pagrindiniai optimalios miesto struktūros vystymo principai yra:

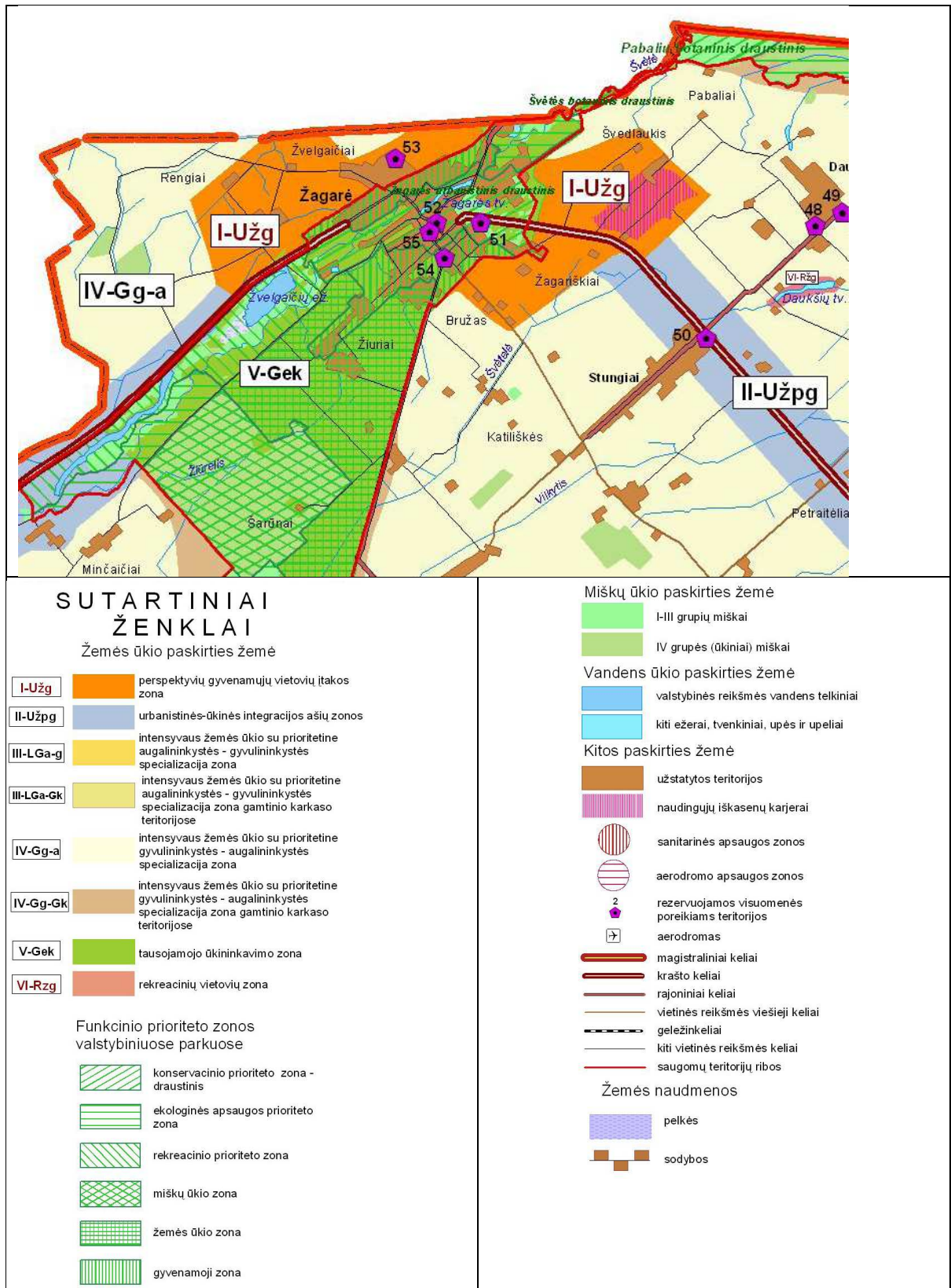
- miesto centro formavimas, saugant esamą fizinę aplinką, pritaikant ją kintantiems poreikiams;
- funkcinis ir fizinis neefektyviai naudojamų centro teritorijų pertvarkymas, miesto centro gyvybingumui skatinti;
- urbanistinių jungčių - miesto pagrindinių gatvių tinklo formavimas, miesto ryšių funkcionavimo užtikrinimas;
- gyvenamosios aplinkos, viešųjų erdvių ir kitų teritorijų modernizavimas;
- polifunkciškumą skatinantis funkcinis ir fizinis neefektyviai naudojamų teritorijų pertvarkymas;
- nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga;
- užstatymo struktūrizavimas;
- gamtinio karkaso elementų saugojimas;
- miesto ir priemiesčių plėtros suderinamumas.

Miesto teritorijos koncepcijos pagrindu parengti miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniai, kuriuose numatytos priemonės užtikrinančios gyvenimo kokybės augimą, leidžiančios valdyti miesto plėtrą pagal darnios plėtros principus.

Planuojamos Žagarės miesto urbanistinės struktūros įgyvendinimas yra ilgas miesto plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų. Pagrindinis tikslas, vystant miestelį ir tobulinant miesto struktūrą, yra sudaryti optimalias gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas miestiečiams, užtikrinant jų gyvenamosios aplinkos kokybę. Pagrindinio tikslo siekiama įgyvendinant darnaus vystymo principus: skatinant daigafunkcinį žemės naudojimą; skatinant vidinę miesto teritorijos plėtrą, racionaliau urbanizuojant teritorijas; skatinant verslo, paslaugų infrastruktūros ir ūkinės veiklos vystymą, didinant gyventojų užimtumą.

2. ISORĖS STRUKTŪRA

2.2 pav. Ištrauka iš Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano.

2.2. ŽAGARĖS MIESTAS IR VALSTYBĖS SIENA

Viena svarbiausių gretimųbių Žagarės miestui yra Latvijos Respublika. Žagarės miestas tiesiogiai ribojasi su Latvijos ir Lietuvos valstybių siena. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gegužės 30 d. nutarimą Nr. 548 (Žin., 2007, Nr. 66-2559) „Dėl pasienio ruožo ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų bei Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių, priskirtų pasienio ruožui, sąrašo patvirtinimo“ Žagarės miestas yra pasienio ruožo ribose.

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymą (Žin., 2000, Nr. 42-1192) ir jo vėlesnius pakeitimus bei Pasienio teisinio režimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 598 (Žin., 2002, Nr. 46-1755; Žin., 2011 Nr.28-1320), pasienio ruožo teritorijoje galioja pasienio teisinis režimas. Draudimas asmenims būti pasienio ruože be asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų netaikomas pasienio ruože, esančiame prie vidaus sienos, išskyrus atvejus, kai vidaus sienos kontrolė laikinai atnaujinama.

Pasienio juosta - prie valstybės sienos esanti pasienio ruožo žemės ar vidaus vandenų dalis, skirta valstybės sienos ženklams, pasienio patrulio takui, inžinerinėms užtvarams, signalizacijos sistemoms (kompleksams), kitiems valstybės sienos apsaugos objektams bei įrenginiams statyti ir prižiūrėti. Gadinti, naikinti valstybės sienos ženklus, kitus valstybės sienos apsaugos objektus ir įrenginius ar daryti kitokią žalą pasienio juostai draudžiama.

3. MIESTO VIDAUS STRUKTŪRA

3. MIESTO VIDAUS STRUKTŪRA

3.1. MIESTO STRUKTŪRA

Žagarės miesto struktūra teikiama vadovaujantis patvirtinta miesto koncepcija, detalizuojant urbanistinio vystymo bei ekologinio kompensavimo – gamtinio karkaso struktūras.

Gamtinio karkaso elementai - teritorijos, kuriose dominuoja želdiniai, atskirieji želdynai, vandenys; palaikoma rekreacinė funkcija.

Bendrojo plano sprendiniai analizuoja miesto funkcinės struktūros – pagrindinių miesto funkcinių zonų, aptarnavimo centrų, gatvių tinklo teritorinio išsidėstymo pobūdį ir tarpusavio ryšius.

Planuojamos miesto urbanistinės struktūros, su nustatytais funkcinėmis zonomis bei žemės naudojimo reglamentais, įgyvendinimas yra ilgas miesto plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų. Urbanistinės ir ekologinio kompensavimo – gamtinio karkaso struktūrų sprendiniai parengti atsižvelgiant į miesto teritorijų specifiką bei skirstomi į:

- užstatomas teritorijas (esamas užstatytas ir/ar planuojamas užstatyti);
- neužstatomas teritorijas (esamas neužstatytas ir/ar planuojamas neužstatyti).

Įvertinus augimo rodiklius bei poreikius iki 2023 metų numatoma, kad planuojamam laikotarpiui miesto teritorija optimizuojama, numatoma plėtoti kompaktišką miesto struktūrą. Taip pat į bendrąjį planą integruojami Žagarės miesto teritorijos ribų tikslinimo specialiojo plano sprendiniai, kuriais vadovaujantis miesto teritorija mažinama (plotas esamose administracinėse ribose – 475,34 ha, planuojamas Žagarės miesto plotas – 463,61 ha). Šio plano sprendiniai atsispindi tik bendrojo plano sprendinių konkretizavimo stadijoje, kadangi bendrojo plano koncepcijai pritarta anksčiau nei specialiajam planui.

3.2. MIESTO TERITORIJOS FUNKCINĖS ZONOS IR TVARKYMO REGLAMENTAI

Bendrojo plano sprendiniai nurodo miesto teritorijos funkcines zonas, kuriose nustatyta galima žemės naudojimo paskirtis ir žemės naudojimo būdai bei užstatymo intensyvumo, tankumo ir aukštingumo reglamentai. Planuojamos funkcinės zonos ir nustatyti šių zonų tvarkomieji reglamentai pavaizduoti miesto bendrojo plano sprendinių Reglamentų brėžinyje. Planuojamos funkcinės zonos apima atskiras miesto dalis, pasižyminčias gamtinės aplinkos ir urbanistinių sąlygų bei prioritetinių teritorijos funkcinių interesų panašumu. Sprendiniuose numatyti esminiai funkcinių zonų plėtros principai, formuojantys subalansuotą polifunkcinį miesto atskirų kvartalų užstatymą.

Bendrojo plano sprendinių Reglamentų brėžinyje išskirtos funkcinio naudojimo prioriteto zonos pažymėtos atitinkamomis spalvomis. Funkcinių zonų pagrindiniai tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentai nurodyti reglamentų lentelėje. Nustatyti šie reglamentai:

- vyraujantys teritorijos (funkcinės zonos) požymiai;
- galima pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis ir naudojimo būdas;
- galimas maksimalus užstatymo intensyvumas;
- galimas maksimalus užstatymo tankumas;
- galimas maksimalus pastatų aukštingumas.

Miesto užstatomos ir neužstatomos teritorijos

Siekiant užtikrinti miesto patvirtintoje koncepcijoje numatytą plėtros vystymą ir gamtinių bei kultūros paveldo teritorijų apsaugą, sprendiniuose iki 2023 metų numatytos miesto teritorijos (funkcinės zonos) skirstomos į užstatomas ir neužstatomas teritorijas. Planuojamos neužstatomos teritorijos užtikrina miesto gamtinės aplinkos apsaugą.

Užstatomos teritorijos:

- *Miesto centras.* Teritorija, skirta centrinių funkcijų – valdymo, administravimo, kultūrinių funkcijų koncentravimui, vyrauja visuomeninė, komercinė, rekreacinė ir gyvenamoji funkcija. Siekiama labai geros architektūros erdvių ir užstatymo kokybės.
- *Mišri teritorija.* Teritorija, kurioje turėtų dominuoti darbo vietos bei skatinama komercinė veikla.
- *Specializuotos viešojo prioriteto objektų teritorijos.* Tai teritorijos, kurios skirtos visuomenės poreikiams, socialinei veiklai ir kitiems specialiems poreikiams realizuoti (t.t. parodų, sporto, mokslo ir studijų, sveikatos apsaugos, maldos namų).
- *Gyvenamoji teritorija.* Tai teritorija, kurioje dominuoja gyvenamoji veikla, kartu su jai aptarnauti reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra.
- *Gyvenamoji teritorija (sodų konversija).* Tai teritorija, kurioje sudaroma galimybė sodų konversijai į gyvenamąsias teritorijas.
- *Verslo, gamybos ir techninės infrastruktūros objektų teritorija.* Funkcinė zona, kurioje dominuoja verslas, gamyba, pramonė, sandėliai, infrastruktūros objektai. Ši teritorija skirta darbo vietų kūrimui. Šioje funkcinėje zonoje gyvenamoji statyba nenumatoma. Planuojama veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms ir numatomoms žemės ūkio, vandens ūkio, gyvenamosioms, visuomeninėms, rekreacinėms, bendro naudojimo teritorijoms, žmonių sveikatai.

Neužstatomos teritorijos:

- *Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorija.* Tai teritorijos skirtos bendram viešam naudojimui (viešos miesto erdvės) – atskirieji rekreacinės paskirties želdynai (parkai, skverai ir žaliosios jungtys).
- *Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai.*
- *Kapinių teritorija.*
- *Kapinės konservacinio prioriteto teritorijoje.*
- *Konservacinės teritorijos.*
- *Techninės infrastruktūros koridorių (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių) teritorija.*
- *Vandenvietė.*
- *Mišškai.*
- *Vandenys.*

Žagarės mieste užstatomos teritorijos sudaro apie 42% visos planuojamos miesto teritorijos, neužstatomos atitinkamai – apie 58%. Didžiausią dalį užstatomų teritorijų sudaro gyvenamosios teritorijos, mažiausią – konservacinės teritorijos. Neužstatomų teritorijų didžiausią dalį apima atskirieji rekreacinės paskirties želdynai, mažiausią – vandenvietė.

3.2.1. lentelė. Teritorijų (funkcinių zonų) balansas

Eil. Nr.	Teritorijos (funkcinės zonos) pavadinimas	Teritorijos plotas	
		ha	%
1.	Miesto centras	18,49	3,96
2.	Mišri teritorija	3,08	0,69
3.	Specializuotos viešojo prioriteto objektų teritorijos	23,51	5,07
4.	Gyvenamoji teritorija	142,25	30,26
5.	Gyvenamoji teritorija (sodų konversija)	7,09	1,53
6.	Verslo, gamybos, pramonės ir techninės infrastruktūros teritorija	3,24	0,65
7.	Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorija	77,07	16,60
8.	Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai	38,09	7,05
9.	Kapinės	6,55	1,45
10.	Kapinės konservacinio prioriteto teritorijoje	1,64	0,35
11.	Konservacinės teritorijos	0,42	1,32
12.	Techninės infrastruktūros koridorių teritorija	44,02	9,60
13.	Vandenvietės	1,05	0,66
14.	Vandenys	36,63	7,90
15.	Miškai	60,48	12,91
	Viso:	463,61	100,00

Užstatymo aukštingumas ir intensyvumas. Žagarės miesto bendrojo plano sprendiniuose teikiami užstatomų teritorijų aukštingumo ir užstatymo intensyvumo ir tankumo parametrai, formuojantys miesto erdvinę struktūrą. Įvertinus esamą miesto užstatymą atskiruose kvartaluose, planuojamų teritorijų specifiką, Žagarės miestelyje numatomi maksimalūs užstatymo intensyvumo (UI) rodikliai svyruoja nuo 1 iki 0,4. UI rodiklis diferencijuojamas gyvenamiesiems ir negyvenamiesiems statiniams. Užstatymo tankumo maksimalūs rodikliai planuojami nuo 0,8 iki 0,4. Miesto pastatų maksimalus aukštingumas svyruoja nuo 2 iki 4 aukštų, nuo 12 iki 17 metrų.

Centrų sistema. Žagarės sprendiniuose išskiriama viena miesto centro teritorija esamo centro pagrindu, kur numatoma socialinių, kultūros, švietimo, sveikatos bei kitų pobūdžių aptarnavimo objektų koncentracija.

3.3. URBANISTINĖS STRUKTŪROS OPTIMIZAVIMAS

Pagrindinės sprendiniuose numatyta vidinės miesto struktūros tobulinimo kryptis yra esamų kvartalų renovacija ir neefektyviai panaudotų teritorijų modernizavimas, siekiant gyvenamųjų, darbo, poilsio vietų darnos.

Bendrojo plano sprendiniuose nustatytiems urbanizuojamoms teritorijoms taikomi strateginiai vystymo būdai:

- miesto teritorijų saugojimas;
- miesto teritorijų modernizavimas;

- miesto naujų teritorijų įsisavinimas – nauja plėtra.

Saugojimas - plėtra, taikoma saugomoms ir kitoms teritorijoms, kai nustatomas saugojimo režimas, tikslu išsaugoti vertingąsias savybes, jų nekeičiant. Saugomoms teritorijoms plėtros bei tvarkymo sprendinius nustato šių teritorijų specialieji planavimo dokumentai. Bendrojo plano sprendiniai šioms teritorijoms galioja tik išlaikant šioms teritorijoms nustatytus specialiųjų planų apsaugos reglamentus.

Modernizavimas. Šis būdas naudojamas tvarkant miesto kvartalų teritorijas siekiant gyvybingumo, ekonominio aktyvumo didinimo, fizinės aplinkos kokybės gerinimo, naujų funkcijų, estetinių savybių diegimo – kokybinių aspektų plėtojimo didinant teritorijų patrauklumą. Taip pat numatoma - kompleksinis užstatytų kvartalų pastatų, aplinkos ir inžinerinės infrastruktūros renovacija. Modernizuojant esamas urbanizuotas teritorijas, nauja statyba galima baigiant formuoti nebaigtas užstatymo struktūras miesto kvartaluose, plėtojant socialinę, paslaugų, rekreacinę ir kitą infrastruktūrą.

Nauja urbanizuojamų teritorijų plėtra – tai naujų teritorijų įsisavinimas, keičiant žemės tikslinę paskirtį iš žemės ūkio paskirties į kitą paskirtį. Tai naujų, neužstatytų teritorijų urbanizavimas.

Bendrojo plano sprendiniuose nustatytoms užstatomoms teritorijoms taikant visus strateginius plėtros būdus, būtina išsaugoti gamtinio karkaso elementus suformuoti kokybišką urbanistinę struktūrą ir architektūrinius sprendinius.

3.4. REZERVUOJAMOS TERITORIJOS

Konkretizuojamuose Žagarės miesto sprendiniuose išskiriamos teritorijos, rezervuojamos valstybės poreikiams. Šios teritorijos reikalingos viešųjų erdvių sistemos tobulinimui, perspektyvinei miesto plėtrai ir kokybiškam techninės infrastruktūros funkcionavimui.

Lokalizavus gamtinio karkaso teritorijas, įvertinus kitus planuojamos miesto teritorijos gamtinius elementus išskiriamos šios atskirųjų želdynų teritorijos:

- atskirieji rekreacinės paskirties želdynai;
- atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai.

Visuomenės poreikiams taip pat rezervuojamos specializuotos viešojo prioriteto objektų teritorijos, kapinių teritorijos, vandenys.

Techninės infrastruktūros funkcionavimui bei plėtrai rezervuojamos teritorijos susisiekimo plėtrai, energijos tiekimo sistemai, vandens tiekimo ir nuotekų sistemai, atliekų surinkimo sistemai.

Rengiant bendrojo plano sprendinius teritorijų rezervavimo visuomenės poreikiams procedūra neatliekama. Bendrojo plano sprendiniuose visuomenės poreikiams rezervuojamų teritorijų tikslūs plotai bei konkrečios ribos detalizuojami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.

4. SPECIALIOSIOS BENDROJO PLANO TEMOS

4. SPECIALIOSIOS BENDROJO PLANO TEMOS

4.1. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA

4.1.1. Gamtinio karkaso formavimas

Bendrosios nuostatos

Bendroji šalies teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologine koncepcija. Pagal ją - **gamtinio karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.**

Gamtinio karkaso nustatymą formuoja siekiai:

- sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- didinti šalies miškingumą;
- optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas. Neaplenkia jis miestų ir miestelių (urbanizuotų) teritorijų, tik šiuo atveju svarbiausioji jo paskirtis:

- reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos ir technogenizacijos plėtrą;
- suformuoti mieste gamtinio – ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, kuris padėtų užtikrinti aplinkos sveikumą, būtų susietas su priemiestyje esančiomis gamtinėmis teritorijomis;
- sudaryti prielaidas esamos miesto biologinės įvairovės išsaugojimui ir gausinimui;
- išsaugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- saugoti ir įveisti želdynus bei želdinius.

Būtina pabrėžti, kad gamtinis karkasas, kaip ekokompensacinė sistema yra objektyvus teritorinis kompleksas, kuris funkcionuoja nepriklausomai nuo žmogaus ar jo sukurtų institucijų norų.

Gamtinį karkasą sudaro:

1) *geoekologinės takoskyros* – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus,

pelkynus, priekrantes, požeminių vandenių intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;

2) *migraciniai koridoriai* – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

3) *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai* – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.

Pagal svarbą gali būti skiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso dalys.

Veiklos apribojimus gamtinio karkaso teritorijose nustato LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr.108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2010, Nr. 87 – 4619) bei visa eilė kitų, veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių dokumentų. Gamtinio karkaso reglamentas teritoriškai diferencijuojamas pagal į jo sudėtį patenkančių žemės naudmenų ūkines kategorijas. Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai.

Konkretizuoti sprendiniai gamtiniam karkasui Žagarės miesto teritorijoje formuoti

Lokalizuojant gamtinio karkaso teritorijas planuojamoje Žagarės miesto teritorijoje, laikomasi Šiaulių apskrities ir Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendruosiuose planuose patvirtinto gamtinio karkaso modelio, nustatomos naujos gamtinio karkaso struktūros - vietinės svarbos gamtinio karkaso elementai, kurie dėl mastelio smulkumo negalėjo būti įvertinti apskrities bei rajoninio lygmens bendruosiuose planuose.

Įvertinus planuojamos teritorijos padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, Žagarės miestelio teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę, išskiriamas gamtinio karkaso teritorijas, turinčias kompensuoti urbanistinio – ūkinio vystymo poveikį planuojamos teritorijos ribose atstovauja:

- Regioninę svarbą turintis Švėtės migracinio koridoriaus ruožas (praeina išilgai Žagarės miesto pietvakarių- šiaurės rytų kryptimi);
- Vietinę svarbą turinčios mažųjų vandentėmių migracinių koridorių atkarpos.

Koncepcijos stadijoje lokalizuotos gamtinio karkaso teritorijos – vietinės svarbos Žagarės miško geosistemų vidinio stabilizavimo arealas (į pietvakarius nuo Žagarės miesto) nepatenka į sprendinių konkretizavimo stadijoje planuojamas Žagarės miesto teritorijos ribas. Išskirtų gamtinio karkaso elementų ribos yra priderintos prie reljefo bei kitų kraštovaizdžio elementų ribų ir atitinka bendrą kraštovaizdžio erdvinės teritorinės struktūros elementų mastelį planuojamoje teritorijoje.

Planuojamose Žagarės miesto ribose išskirtos gamtinio karkaso teritorijos užima 157,2 ha (33,9% teritorijos ploto). Gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo patikimumo, teritorinio susietumo užtikrinimas yra vienas iš svarbiausių kraštovaizdžio apsaugos uždavinių. Gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo palaikymui reikalinga taikyti tam tikras kraštotvarkines priemones.

Įvertinant į planuojamas Žagarės miesto ribas patenkančių gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą - *patikimas, ribotas, silpnas, pažeista teritorija*, yra nustatomos sekančios kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys :

1. išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (**M1**)
2. palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (**M2**),
3. gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (**M3**).

Detalus išskirtų gamtinio karkaso elementų teritorinis išsidėstymas planuojamose Žagarės miesto teritorijos ribose teikiamas brėžinyje – „Urbanistinio ir gamtinio karkasų formavimo, kraštovaizdžio apsaugos, architektūrinės erdvinės kompozicijos formavimo, miesto urbanizuotų teritorijų ribų, siūlomų naujų gyvenamųjų teritorijų miesto prieigose brėžinys“, apskaita pagal nustatytas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis *4.1.1 lentelėje (apskaita pagal kraštovaizdžio tvarkymo kryptis teikiama tik gamtinio karkaso teritorijoms, patenkančioms į planuojamos teritorijos ribas)*. Išskirtų gamtinio karkaso elementų ribos yra priderintos prie reljefo bei kitų kraštovaizdžio elementų ribų ir atitinka bendrą kraštovaizdžio erdvinės teritorinės struktūros elementų mastelį planuojamoje teritorijoje.

4.1.1 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos ir jų tvarkymo kryptys Žagarės mieste

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Plotas (ha)	% (miesto ploto, 463,6 ha)
<i>MIGRACINIAI KORIDORIAI</i>		
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (M1)	32,8	7,1
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2)	108,7	23,4
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3)	15,7	3,4
VISAS GK	157,2	33,9

Pirmasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas - *išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (M1)* yra lokalizuotas vakarinėje planuojamos teritorijos dalyje, buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) - Žagarės ozas (LTJOI0007) ribose. Šiam tvarkymo tipui priskiriamos teritorijos užima apie 20,8% gamtinio karkaso ir apie 7,1% planuojamos teritorijos ploto. Ši, natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą išsaugojusi teritorija (susideda iš kelių plotų) yra vertinama kaip Žagarės miesto gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas, kurio perspektyva susijusi su racionalių jose augančių želdinių – žaliųjų plotų išsaugojimu ir tvarkymu, jų regeneracinio potencialo puoselėjimu bei Vyriausybės patvirtintų

Bendrujų buveinių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų (Žin., 2011, Nr. 67-3171) įgyvendinimo užtikrinimu.

Antrasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas - *palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2)* lokalizuotas riboto geokologinio potencialo gamtinio karkaso - mišrios naudmenų mozaikos santykinai natūraliose gamtinėse teritorijose, kuriose nedideli medžių ir krūmynų ploteliai kaitaliojaisi su Švėtės upės slėnio pievų naudmenomis. Tai gausiausiai atstovaujamas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo tipas, jam tenka apie 69,1% gamtinio karkaso ir apie 23,4% planuojamos teritorijos ploto.

Šių teritorijų tvarkymas yra sudėtingesnis, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės (atkuriamosios) priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti, išsaugojimo nuo tolimesnio gamtinio kraštovaizdžio transformavimo užtikrinimas. Prioritetas teikiamas atskirųjų bei priklausomųjų želdynų ir želdinių apsaugai ir įveisimui, pirmenybę teikiant kiek įmanoma natūralesnei žolinei augmenijai ar medynams. Siekiant pagerinti šiam tvarkymo tipui priskirtų gamtinio karkaso teritorijų funkcionalumą ir tvarkymo efektyvumą, jos turėtų būti įjungiamos į formuojamą tarpusavyje besijungiančių miesto žaliųjų plotų sistemą. Šiose teritorijose vyraujanti žemės naudojimo paskirtis: miškų ūkio paskirties žemė bei naudojimo būdas – rekreacinių miškų sklypai; kitos paskirties žemė, naudojimo būdas – atskirųjų želdynų teritorijos, naudojimo pobūdis – rekreacinės paskirties želdynų, apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų; vandens ūkio paskirties žemė – rekreaciniai vandens telkiniai, bendro naudojimo vandens telkiniai.

Trečiasis kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas - *gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3)* taikytas riboto ir silpno geokologinio potencialo miesto aplinkoje sunkiai išvengiamos antropogeninės veiklos daugiau ar mažiau sukultūrintose gamtinio karkaso teritorijose, kurių tarpe vyrauja bemiškiai ir kitais medynais neapaugę plotai su žoline augmenija ir kitos sukultūrintos teritorijos su pasitaikančiais urbanistiniais elementais. Toks urbanistinės plėtros ir įtakos rezultatas apima apie 10% gamtinio karkaso ir apie 3,4% planuojamos teritorijos ploto. Siekiant stiprinti teritorijų ekologinio kompensavimo funkcijas, prioritetas teikiamas rekreacinės, apsauginės ir ekologinės paskirties bei priklausomųjų želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, jų įtraukimui į formuojamą tarpusavyje besijungiančių miesto žaliųjų plotų sistemą. Švėtės mažųjų intakų atžvilgiu taikytinos techninės priemonės, sudarančios sąlygas natūralių vandentakų atsistatymui. Siekiant sudaryti geresnes sąlygas Žagarės miesto gyventojų visaverčiam poilsiui, nustatytose vietose gali būti atliekamas teritorijų pritaikymas ekstensyviai rekreacijai.

Konkrečios gamtinio karkaso teritorijų (M1, M2, M3) tvarkymo priemonės turi būti nustatomos rengiant detaliuosius ar specialiuosius atskirų miesto dalių (reglamentuojamų rajonų) planus.

4.1.2. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga

Bendrają šalies teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus, pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtą instituciškai (turinčių

administraciją) ir neinstituciškai organizuotų konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių)¹ bei kompleksinių² saugomų teritorijų tinklas.

Planuojamose Žagarės miesto teritorijos ribose bei artimose apylinkėse saugomų teritorijų sistemą atstovauja: *kompleksinė saugoma teritorija – Žagarės regioninis parkas, Natura 2000 teritorijos, gamtos paveldo objektai.*

Kompleksinė saugoma teritorija – Žagarės regioninis parkas

Planuojama Žagarės miesto teritorija pilnai patenka į kompleksinės saugomos teritorijos – Žagarės regioninio parko ribas. Žagarės regioninis parkas įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I–2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“ (Žin., 1992, Nr. 30–913), siekiant išsaugoti Švėtės paslėnių ir Žagarės miško kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, jas tvarkyti ir racionaliai naudoti.

Žagarės miestas yra šiaurinėje regioninio parko dalyje. Planuojamoje Žagarės miesto teritorijoje skiriamos sekančios regioninio parko funkcinio prioriteto zonos:

- **Žagarės urbanistinis draustinis**, užimantis 209,8 ha plotą, iš jų 187,3 ha Žagarės miesto ribose. Draustinis skirtas išsaugoti Žagarės miesto istorinės dalies urbanistinę (planinę, erdvinę, tūrinę) struktūrą, išlaikant atitinkamus parametrus, autentišką arba tradicinį visos teritorijos ir joje esančių pavienių sklypų užstatymo tipą (-us), tradicinę architektūrinę išraišką, ryšį su gamtine aplinka, Senojo miesto vietą, Žagarės dvaro sodybą, Žagarės ir Raktuvės piliakalnius su gyvenvietėmis, kitas kultūros paveldo vertybes ir jų aplinką;
- **Želgaičio rekreacinė zona** (plotas 82,8 ha) vakarinėje Žagarės miesto dalyje, skirta poilsiavimui gamtoje;
- **Gyvenamojo prioriteto zonos** (plotas 79,9 ha) šiaurinėje ir pietinėje Žagarės miesto dalyse; tai Žagarės miesto ir perspektyvinės plėtros teritorijos, skirtos statyboms bei jų plėtrai, reguliuojant statybų pobūdį ir tūrius;
- **Ekologinės apsaugos prioriteto zona** šiaurės rytiniame Žagarės miesto pakraštyje (20,8 ha). Tai miškinga ir agrarinės teritorija, atliekanti svarbias geoeologines Švėtės slėnio apsaugos funkcijas.

Kraštovaizdžio apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimai nustatomi saugomų teritorijų specialiuose planavimo dokumentuose - tvarkymo planuose (planavimo schemose), kurie yra svarbiausi šių saugomų teritorijų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojantys dokumentai, teisinis negatyvių procesų vyksmo galimybių pristabdymo garantas. Veiklą Žagarės regioniniame parke reglamentuoja Žagarės regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 7 d. įsakymu D1-147(Žin., 2009, Nr. 43-1687). Žagarės miesto

¹ *Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos* – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiški gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė.

² *Kompleksinės saugomos teritorijos* – gamtiniu ir (ar) kultūriniu vientisumu pasižyminčios teritorijos, kuriose pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą sujungiamos įvairių apsaugos krypčių prioriteto, taip pat rekreacinės ir ūkinės zonos.

bendrojo plano sprendiniai teikiami derinant juos su Žagarės regioninio parko tvarkymo plano sprendiniais ir jiems neprieštaraujant.

Žagarės regioniniame parke yra pakankamai gausi valstybės saugomų gamtos paveldo objektų grupė. Keli gamtos paveldo objektai patenka į Žagarės miesto ribas. Tai: geologinis gamtos paveldo objektas – *Žagarės atodanga* ir geomorfologinis gamtos paveldo objektas – *Žagarės ozas*. Žagarės miesto bendrojo plano sprendiniuose užtikrinamas minėtų gamtos paveldo objektų išsaugojimas.

Biologinės įvairovės apsaugos sistemą Žagarės mieste mieste ir apylinkėse atstovauja nacionalinę saugomų teritorijų sistemą perdengiančio Europos ekologinio tinklo *Natura 2000* buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST).

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 2009 m. kovo 4 d. Nr. 192 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir jų ribų nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. 34-128) patvirtintą Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašą, Žagarės mieste ir apylinkėse yra išskirtos šios buveinių apsaugai svarbios teritorijos:

- *Pabalių miškas ir Švėtės upės slėnis* (LTJOI0008). Ši, buveinių apsaugai svarbi teritorija, užimanti 61 ha plotą, į Žagarės miesto ribas nepatenka (ribojasi šiaurės rytinėje dalyje). Buveinė apima Pabalių botaninį draustinį, dalį Švėtės botaninio draustinio ir dalį regioninio parko ekologinės apsaugos prioriteto zonos. Vietovė atrinkta šaltinių su besiformuojančiais tufais (7220), šarmingų žemapelkių (7230) ir vakarų taigos (9010) buveinių apsaugai. Teritorija
- *Žagarės ozas* (LTJOI0007). Apima dalį Žagarės urbanistinio draustinio ir rekreacinio prioriteto zonos, išskirti du plotai. Vietovė atrinkta stepinių pievų (6210), spygliuočių miškų ant fliuvioglacialinių ozų (9060), didžiojo auksinuko, paprastojo kirtiklio, ūdros, upinės nėgės ir vijūno apsaugai.

Buveinių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos režimas nustatomas subalansuotomis priemonėmis: išsaugojimo (konservacinėmis), prevencinėmis priemonėmis, teritorijų planavimo dokumentų bei planų sprendiniais, taip pat vertinimo priemonėmis, nustatančiomis projektų poveikį buveinių apsaugai svarbioms teritorijoms. Europos Bendrijos svarbos buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymo ypatumus nustato Vyriausybės patvirtinti Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai (Žin., 2011, Nr. 67-3171).

Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) – *Žagarės ozas* dalyje, patenkančioje į planuojamos teritorijos ribas, numatomas atskirųjų apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų palaikymas ir vystymas.

4.1.3. Žaliųjų plotų sistemos vystymas

Bendrosios nuostatos

Žaliųjų plotų sistema yra svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis, kuri yra formuojama tikslu išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kuriant patrauklaus miesto įvaizdį.

Žaliųjų plotų sistema yra miesto teritorijos gamtinio karkaso dalis, plėtojama kaip funkciškai tikslinga ir kompozicijos požiūriu vieninga struktūra. Žaliųjų plotų sistemos plėtojimo, diferencijavimo ir tvarkymo reglamentavimas nustatomas įvertinant:

- 1) Gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, kuri leidžia žaliuosius plotus vertinti sisteminiu požiūriu, pamatyti kiekvieno jų reikšmę visai sistemai ir ne tik kiek jie naudingi gyventojams, bet ir kaip jie palaiko viso gamtinio komplekso gyvybingumą;
- 2) Gamtosauginiu požiūriu reikšmingas ir (arba) vaizdingas gamtines teritorijas, išlaikusias natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį;
- 3) Esamus žaliuosius plotus – *atskirusius želdynus* ir kitus saugotinus želdinius, jų estetines savybes ir tinkamumą rekreacijai;
- 4) Teritorijas, kuriose yra nepalankios ekogeologinės sąlygos užstatymo plėtrai ir ūkinei veiklai

Kaip savarankiški miesto struktūros elementai bendrojo plano lygmenyje iš visų žaliųjų plotų išskiriami: miškų ūkio paskirties žemėje - *rekreaciniai miesto miškai (IIB grupė) – miesto miškų pogrupis*; kitos paskirties žemėje - *atskirieji želdynai*, kurie pagal pagrindinę naudojimo paskirtį gali būti *rekreacinės, apsauginės ir ekologinės* paskirties.

Žagarės miesto bendrojo plano sprendiniuose nustatytose žaliųjų plotų sistemos teritorijose veiklos ypatumus ir apribojimus nustato LR Želdynų įstatymas (Žin., 2007, Nr. 80- 3215), LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr. 108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2010, Nr. 87-4619), LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624).

Laikantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 str. 3 skirsnio nuostata, atskirųjų želdynų teritorijos priskiriamos Valstybės išperkamai žemei. Jeigu tokiose teritorijose jau atkurtos piliečių žemės nuosavybės teisės, gražintame žemės sklype kapitalinių pastatų statyba – negalima, išskyrus poilsio aptarnavimo pastatų ir rekreacinių objektų statybą, kurią numato tokių objektų išdėstymo planas. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima natūralių augaviečių bei rekreacinių želdinių zonose.

Žaliųjų plotų sistemos vystymo sprendiniai

Žagarės miesto bendrojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema nustatoma:

1. Laikantis gamtinio pagrįstumo principo – miesto žaliųjų plotų sistemos pagrindas yra gamtinis karkasas bei kitos teritorijos, kurios yra išlaikiosios sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį;
2. Formuojant *atskirusius rekreacinės* bei *apsauginės ir ekologinės* paskirties želdynus naujai įsavinamose miesto zonose ir įjungiant juos į bendrą miesto žaliųjų plotų sistemą;

3. Reikiamą dėmesį skiriant mažiausiai išvystytų žaliųjų plotų sistemos grandžių – žaliųjų jungčių nustatymui;
4. Planuojant funkciškai tikslingą ir kompoziciškai vieningą žaliųjų plotų sistemą, turinčią tenkinti miesto bendruomenės poreikius, užtikrinti miesto aplinkos ekologinį stabilumą, formuoti ir gerinti Žagarės miesto įvaizdį bei patrauklumą.

Žagarės miesto bendrojo plano sprendiniuose, kaip savarankiški miesto struktūros elementai, žaliųjų plotų sistemą formuoja:

- kitos paskirties žemėje – atskirieji želdynai: rekreacinės paskirties (parkai, skverai, žaliosios jungtys), apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai;
- miško žemėje – rekreaciniai miesto miškai (II B grupė)- miesto miškų pogrupis.

Sprendiniuose fiksuojamas visų esamos būklės analizės ir vertinimo etape inventorizuotų ir lokalizuotų žaliųjų plotų teritorijų išsaugojimas. Nustatytų žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių teritorinė lokalizacija pateikiama brėžiniuose „Pagrindinis (reglamentų) brėžinys“, „Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo, kraštovaizdžio (želdynų – parkų, skverų, kapinių, želdinių grupių, vandens telkinių ir kt.) tvarkymo, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo saugojimo brėžinys“, apskaita pagal nustatytas kategorijas 4.1.2 lentelėje. Žagarės mieste planuojama žaliųjų plotų sistema užima 175,63 ha (37,8 % planuojamos teritorijos), tame tarpe atskiriesiems rekreacinės paskirties želdynams (parkams, miesto sodams, žaliosioms jungtims¹ ir kitiems poilsiui skirtiems želdynams) tenka 77,06 ha (16,6 % planuojamos teritorijos ploto), apsauginės ir ekologinės paskirties želdynams - 38,1 ha (8,2 % planuojamos teritorijos ploto).

Vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624) Žagarės mieste (mažų miestų grupė) vienam gyventojui turėtų tekti ne mažiau kaip 20 m² atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų. Privalomieji (t.y. normuojami) miesto struktūros želdynai yra parkai, miesto sodai, skverai.

Perspektyvoje Žagarės mieste vienam gyventojui (optimistinio varianto atveju planuojamas gyventojų skaičius - 1893) privalomųjų miesto struktūros želdynų (parkų) numatoma apie 337 m². Perspektyvinius rodiklius yra didesnis už normatyvinius. Didesnio privalomųjų želdynų kiekio išskyrimą sąlygoja išskirtinė miesto kultūrinė ir gamtinė aplinka. Jau šiuo metu vienam gyventojui Žagarės mieste (gyventojų skaičius 2012 m. 1680) tenka 228 m² atskirųjų želdynų ploto. Tokį aukštą rodiklį užtikrina Žagarės dvaro parkas - vienas didžiausių ir įdomiausių parkų Lietuvoje.

¹ Žalioji jungtis – ne siauresnis kaip 20 m pločio atskiras želdynas, jungiantis miesto želdynus ir miškus mieste ir už jo ribų į želdynų sistemą, skirtas rekreacijai, darantis poveikį oro masių judėjimui ir atliekantis migracijos koridoriaus funkciją.

4.1.2 .lentelė. Žagarės miesto miškų ir atskirųjų želdynų pasiskirstymas

Kategorija	Plotas (ha)	% (miesto ploto, 463,6 ha)
Mišakai (miškų ūkio paskirties žemė)		
<i>Rekreaciniai miškai (IIB grupė)</i>		
▪ miesto miškų pogrupis	60,47*	13,0
Viso:	60,47*	13,0
Atskirieji želdynai (kitos paskirties žemė)		
<i>Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai :</i>		
• Parkai	63,78*	13,8
• Žaliosios jungtys ir kiti poilsiui skirti želdynai	13,28	2,8
Viso :	77,06*	16,6
<i>Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai</i>	38,1*	8,2
Iš viso:	175,63*	37,8

* - įskaitant želdynus konservacinėse teritorijose

Atskirųjų želdynų tarpe parkai ir skverai yra svarbiausieji bei privalomi miesto struktūros ir tuo pačiu žaliųjų plotų sistemos elementai. Pagal paskirties ypatumus jie gali būti rekreacinės, mokslinės, kultūrinės, memorialinės ir kt. paskirties. Priklausomai nuo paskirties skiriasi parkų ir kitų rekreacinių želdynų planavimas, jų dalių – funkcinų zonų sudėtis ir dydžiai, želdinimo ir tvarkymo pobūdis. Principinės Žagarės miesto miškų ir atskirųjų želdynų funkcinio naudojimo kryptys teikiamos 4.1.3 lentelėje. Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų įrengimo, želdinimo ir kiti tvarkymo klausimai yra sprendžiami žemesnio lygmens planavimo dokumentuose – specialiuosiuose, detaliuosiuose bei techniniuose projektuose.

Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai. Tai savarankiška atskirųjų želdynų grupė, išskiriama 38,1 ha plote (8,2% planuojamos teritorijos ploto). Šių želdynų paskirtis tarnauti konkrečios apsaugos tikslams, priklausomai nuo atitinkamos teritorijos specifinių ypatumų. Apsauginės paskirties želdynai numatomi tam tikrose, ypač jautriose antropogeniniam poveikiui gamtinio karkaso dalyse, vandens telkiniuose, komunalinių objektų, inžinerinės infrastruktūros objektų apsaugos zonose, kelių sanitarinės apsaugos zonose ir kt. Šių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

Sprendiniuose planuojami miškų ūkio paskirties žemių teritoriniai pokyčiai didėjimo linkme - iki 60,47 ha, t. y. 13,0 % planuojamos miesto teritorijos ploto. Šie pasikeitimai susiję su miškais apaugusių teritorijų ribų optimizavimu.

Pagal ūkininkavimo tikslus, ūkininkavimo režimą ir pagrindinę funkcinę paskirtį Žagarės miesto miškai priskiriami rekreacinių (IIB) miškų grupei. Pagal rekreacijos pobūdį ir žmonių lankymosi intensyvumą - miesto miškų pogrupiui (ekstensyvaus pritaikymo rekreaciniai miškai).

Miesto miškų pagrindinė funkcinė paskirtis yra tenkinti gyventojų rekreacines, sanitarijos ir higienos reikmes, sudaryti sąlygas palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, gryninti miestų orą, gerinti estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamus medynus. Šiuose miškuose palaikoma artima natūraliai miško struktūra. Siekiant pagerinti sąlygas poilsiui, vykdomos sanitarinių – higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo bei medynų atsparumo didinimo priemonės, kuriama minimali rekreacinė infrastruktūra.

Miškais apaugusių teritorijų tvarkymo reglamentą nustato Lietuvos Respublikos Miškų bei Saugomų teritorijų įstatymai, Gamtinio karkaso nuostatai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos. Konkretios rekreacinių miškų tvarkymo priemonės turi būti numatomos miškotvarkos projektuose.

Žagarės miesto teritorijos bendrojo plano rengimo lygmenyje sprendžiami žaliųjų plotų sistemos dalių teritorinio išdėstymo, ribų, kiekio, funkcinio naudojimo klausimai. Detalesniam žaliųjų plotų sistemos dalių tvarkymo ir naudojimo reikalavimų suformulavimui būtina parengti specialų "žaliąjį planą" - esamų ir planuojamų atskirųjų želdynų tvarkymo, o taip pat detaliuosius ar specialiuosius teritorinio planavimo dokumentus, kur būtų sprendžiami kiekvieno konkretaus želdyno naudojimo ir tvarkymo klausimai, užtikrinant jų apsaugą ir pilnavertį funkcionavimą.

4.1.3. lentelė. Žagarės miesto miškai (pritaikomi gyventojų poilsiui) ir atskirieji želdynai, funkcinio naudojimo pasiūlymai

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas	Paskirtis, siūlomos funkcijos
Rekreaciniai miesto miškai (miškų ūkio paskirties žemė)		
1.	Miškai prie Žvelgaičių ežero, Švėtės upės	Rekreacinės paskirties - ramiam ir aktyviam poilsiui.
Parkai (kitos paskirties žemė, atskirųjų želdynų teritorijos)		
2.	Žagarės dvaro	Rekreacinės ir kultūrinės paskirties - pažintiniam lankymui, ramiam poilsiui, renginių organizavimui. Žagarės regioninio parko tvarkymo plane (Žin., 2009, Nr. 43-1687) numatomas Žagarės dvaro parko atkūrimas ir pritaikymas poilsiui.
3.	Švėtės slėnio (projektuojamas)	Numatomas Švėtės slėnio atkarpoje, esančioje į vakarus nuo miesto centrinės dalies. Rekreacinės ir apsauginės paskirties - ramiam poilsiui, slėnio atkarpos išsaugojimui ir reprezentavimui. Prioritetas teikiamas aplinkos rekreacinių savybių gerinimui tiesioginėje Švėtės upės vizualinės erdvės zonoje, atvirų ir pusiau atvirų harmoningai su aplinka derančių erdvių formavimui, išsaugant ir išryškinant struktūrą. Parkas įrengiamas ir tvarkomas pagal parengtą projektą.
4.	Vyšnių sodas	Parkas pradėtas kurti, tikslu reprezentuoti Žagarės kraštą garsinančias vyšnias. Rekreacinės ir kultūrinės paskirties – pažintiniam lankymui, ramiam poilsiui, renginių organizavimui.
5.	Sporto ir žaidimų	Numatomas į rytus nuo geologinio gamtos paveldo

	(projektuojamas)	objekto – <i>Žagarės atodangos</i> . Rekreatinės paskirties polifunkcinio naudojimo su ramaus (rekreatinių želdinių) ir aktyvaus poilsio (sporto ir žaidimų aikštelių) zonomis. Parkas gali būti įrengiamas ir tvarkomas tik pagal parengtą projektą.
Žaliosios jungtys ir kiti rekreatinės paskirties želdynai (<i>kitos paskirties žemė, atskirųjų želdynų teritorijos</i>)		
-	Žaliosios jungtys ir kiti rekreatinės paskirties želdynai	Rekreatinės ir apsauginės paskirties – ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui, gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
Apsauginės paskirties želdynai (<i>kitos paskirties žemė, atskirųjų želdynų teritorijos</i>)		
-	Apsauginės paskirties želdynai	Apsauginių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

Bendrojo plano lygmenyje nėra sprendžiami *priklausomųjų želdynų* (tai želdynai, esantys kito objekto žemės sklype) plotų, teritorinio išdėstymo principų ir kt. klausimai. Jokiu būdu negalima sumenkinti šių želdynų, kurie yra privalomi urbanizuotų teritorijų - gyvenamųjų, visuomeninių, pramonės ir sandėliavimo objektų, komercinės paskirties ir kt. teritorijų aplinkos komponentai, reikšmės. *Priklausomieji želdynai* yra labai svarbūs siekiant gerinti aplinkos kokybę (tiek estetinę, tiek ekologinę), tenkinant visuomenės sveikos gyvensenos poreikius, palaikant teritorijos ekologinį stabilumą, sudarant galimybes formuoti įvairaus pobūdžio erdves, mažinant agresyvų pastatų poveikį ir t.t. Šie želdynai gali būti parodomi detaliuosiuose bei techniniuose projektuose, o jų plotai nustatomi vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreatinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624).

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos nustatomos pagal aplinkos ministro patvirtintą Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašą. Žagarės miesto teritorijoje prie visų paviršinių vandens telkinių – apsaugos zonų plotis lygus pagal minėtą aprašą nustatytam paviršiniams vandens telkiniams nustatomų apsaugos juostų pločiui. Parengus Žagarės mieste esančių paviršinių vandens telkinių apsaugos juostų specialųjį planą, taikomi šiame plane nustatyti pakrančių apsaugos juostų dydžiai.

4.2. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA

Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas yra neatsiejama Žagarės miesto plėtros dalis. Bendrojo plano sprendinių pagrindinės kultūros paveldo apsaugos gairės: kultūros paveldo objektų apsaugos užtikrinimas, paveldo objektų patrauklumo didinimas, paveldo objektų vertybių, dėl kurių šie objektai įtraukti į kultūros vertybių registrą, autentiškumo išlaikymas, paveldo išsaugojimas ir perdavimas ateities kartoms.

Konkretūs nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių tvarkybos ir naudojimo reikalavimai nustatomi individualiais arba tipiniais apsaugos reglamentais, apsaugos specialiaisiais planais, strateginiais planais, tikslinėmis programomis ir tvarkomaisiais paveldosaugos darbų projektais. Kultūros

paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų ribos nustatomos arba tikslinamos apsaugos specialiaisiais planais arba individualiais apsaugos reglamentais. Registruotų kultūros vertybių apsaugą ir jų tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 2004, Nr. 153-5571).

Žagarės miesto kultūros paveldo apsauga, pritaikymas ir naudojimas taip pat užtikrinamas valstybinėmis ilgalaikėmis programomis - Kultūrinio turizmo plėtros programa; Ilgalaike dvarų paveldo objektų – istorinių želdynų (parkų) tvarkymo darbų programa (vykdomas dvarų kultūros paveldo puoselėjimas, istorinio kraštovaizdžio elementų atkūrimas); LR Vyriausybės nutarimu „Dėl dvarų paveldo išsaugojimo programos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo“ 2003 m. balandžio 18 d. Nr. 481.

Vadovaujantis bendrojo plano sprendinių pagrindinės kultūros paveldo apsaugos gairėmis, laikantis nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą, tvarkymą ir taikymą reglamentuojančių teisės aktų bei programų bus sudaromos palankesnės sąlygos kultūros paveldo objektų išsaugojimo užtikrinimui ir integravimui į visuomenės gyvenimą, efektyvesniam ES fondų ir kitos tarptautinės paramos panaudojimui; sudaromos palankesnės sąlygos pristatyti Europoje Lietuvos kultūros paveldą; sudaromos palankesnės sąlygos valstybės ir atskirų vietovių bei miestų ekonominei, socialinei ir kultūrinei raidai, geresniems kultūrinės tapatybės elementų, tradicijų ir gyvenimo būdo ryšiams nacionaliniu, regioniniu bei vietiniu lygiais.

Žagarės miesto teritorijoje esančių nekilnojamojo kultūros paveldo urbanistinių vietovių teritorijose ir apsaugos zonose saugomi tarpusavio vizualiniai ryšiai, vertingi vaizdai ir siluetai, ribojami naujų statinių aukštis ir tūris, užstatymo tankis ir intensyvumas (konkrečius režimus nustato kito lygmens ar rūšies teritorijų planavimo dokumentai – specialieji ir detalieji planai). Nauji pastatai teritorijose gali būti statomi tik siekiant atkurti sunaikintą istorinę planinę ar erdvinę struktūrą, pratęsiant tradicinius erdvių formavimo principus. Žagarės miesto istorinėje dalyje turi būti išsaugoma - stačiakampio plano struktūra su savaiminės raidos netaisyklingais elementais; gatvių tinklas; Senosios Žagarės aikštės netaisyklingos formos planas; Naujosios Žagarės aikštės stačiakampis planas; Naujosios Žagarės aikštės pietvakarinės ir šiaurės rytinės dalies ir Šiaulių g. užstatymo išklotinės; Petro Cvirkos, Vilniaus g. užstatymo siluetai; užstatymo 1-2 a. mediniais ir mūriniais pastatais su šlaitiniais stogais pagal Miesto a., Vilniaus g. perimetrą pobūdis; užstatymo 1-2 a. mūriniais pastatais su šlaitiniais stogais pagal Maironio, Petro Avižonio, Šiaulių, Tilto g. perimetrą pobūdis; 1-2 a. mediniais ir mūriniais pastatais su šlaitiniais stogais mišraus užstatymo: sodybinio ir pagal gatvės perimetrą pobūdis Petro Cvirkos, Stasio Dariaus ir Stepono Girėno, Kęstučio, Raktuvės g.; 1 a. mediniais ir mūriniais pastatais su šlaitiniais stogais mišraus užstatymo: sodybinio ir pagal gatvės perimetrą pobūdis Gedimino, Kalkių, Pakalnės, Švėtės, Upės g.; perspektyvos: Petro Cvirkos g. į šiaurės vakarus ir pietryčius, Petro Avižonio g. į šiaurės vakarus ir pietryčius, Stepono Dariaus ir Stasio Girėno g. į pietvakarius ir šiaurės rytus, Vilniaus g. į šiaurės rytus ir pietvakarius, Raktuvės g. į pietvakarius; panorama į rytus nuo Žvelgaičio; keliai ir jų dangos – lauko akmenų grindinys Petro Avižonio, Naujojoje g.; lauko akmenų grindinio fragmentai Stepono Dariaus ir Stasio Girėno, Jaunimo, Jonišio, Pakalnės, Šiaulių, Upės g.; Švėtės upės vaga.

Žagarės miesto nekilnojamojo kultūros paveldo statiniai ir statinių kompleksai gali būti naudojami tik apžiūrėjimui, apžiūrėjimui ir infrastruktūros plėtrai, gyvenamajai, švietimo funkcijoms. Juose gali vykti įvairūs renginiai. Galima atgaivinti pirminę gamybinę ar kitokią funkciją. Pritaikymas turi sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti objektų teritorijas. Statinių kompleksų ir statinių teritorijas tvarkyti pagal specialiuosius planus ar kultūros paveldo apsaugos reglamentus: turi būti nustatomos

teritorijų ribos, fizinės ir vizualinės apsaugos zonos bei paveldosaugos reikalavimai. Prioritetą taikyti istoriniu, architektūriniu ar kt. požiūriu reikšmingiems objektams, formuojantiems miesto identitetą, patenkantiems į turizmo ir rekreacinės veiklos vystymo arealus.

Senosios kapinės ir kapavietės saugomos viešajam pažinimui ir viešajai pagarbai. Būtina užtikrinti šių objektų vertingųjų savybių išsaugojimą, skirti lėšas jų teritorijų ir prieigų tvarkymui. Tvarkyti privažiavimus, priėjimo takus, įrengti informacinius ženklus, nuorodas.

Bendrojo plano sprendiniai sudaro galimybes archeologijos vertybių mokslinio pažinimui. Piliakalnių ir jų apsaugos zonas būtina tvarkyti pagal apsaugos reglamentus.

Visiems saugomų kultūros paveldo objektų sklypams ar jų dalims, kurie yra daiktinės teisės objektai, nustatoma konservacinė (saugojimo) paskirtis (LR Nekilnojamojo paveldo apsaugos įstatymas, 11 str. 5 dalis, Žin., 2004, Nr. 153-5571). Jei kultūros paveldo objektams ir teritorijoms nustatomas autentiškos paskirties ar tausojamo naudojimo režimas, konservacinė paskirtis gali būti nustatoma ne kaip pagrindinė, o kaip papildoma. Paveldo objektų ir vietovių teritorijos bei apsaugos zonos tvarkomos ir veikla jose plėtojama pagal objektų apsaugos reglamentus, specialiojo teritorijų planavimo bei strateginio planavimo dokumentus ir jais nustatomus reikalavimus.

Želdiniai, esantys kultūros paveldo teritorijose, turi būti įvertinami paveldosauginiu požiūriu. Nustačius, kad jie turi kultūrinę vertę, saugomi, kaip sudarantys vieningą visumą su užstatymu ir išplanavimu. Turi būti pastoviai sekama jų fizinė būklė. Želdiniai turi būti pastoviai tvarkomi, atsižvelgiant į paveldosaugos reikalavimus.

Kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtra yra vienas pagrindinių kultūros paveldo viešojo naudojimo būdų. Kultūrinio turizmo plėtojimas, apimantis atitinkamų planų rengimą bei reikalingos infrastruktūros užtikrinimą, taip pat ir kraštovaizdžio kultūrinių vertybių išsaugojimo yra vieni pagrindinių Lietuvos teritorinės plėtros tikslų. (Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, I skyrius, 2 str., 33 dalis). Rekomenduojama skatinti su kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtra bei kultūros paveldo tvarkyba susijusias veiklas ir tradicinius amatus. Plačiau įtraukti miesto bendruomenę į kultūros paveldo apsaugos planavimą ir jos įgyvendinimą. Rekomenduojama numatyti priemones, reikalingas stiprinti vietos gyventojų kultūrinio tapatumo ir pasididžiavimo gyvenamąją aplinką nuostatas. Reikalinga strategiškai patogiose vietose išdėstyti informacinės sistemos ženklus. Plėtoti informacijos apie kultūros paveldo objektus leidybą ir platinimą.

Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą) turi būti vykdomi pagal nekilnojamojo kultūros paveldo stebėsenos taisykles (Žin., 2005, Nr. 86-3242). Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą) turi būti vykdomi pagal periodiškumo ir detalumo reikalavimus, nustatytus pagal objektų tipologiją, jų būklę, teisinę priklausomybę. Monitoringo rezultatai: stebėjimo ir fiksavimo duomenys, vertingąsias savybes naikinančių ar žalojančių poveikių vertinimas, duomenų apibendrinimas ir prognozavimas, turi būti teikiami už kultūros paveldo vertybių apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms. Stebėsenos rezultatai turi būti naudojami rengiant kitų lygmenų Žagarės miesto teritorijos planavimo ir kultūros paveldo objektų tvarkybos dokumentus.

4.2.1. lentelė Kultūros paveldo objektų sąrašas

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Kiti kodai
Žagarės miesto administracinėse ribose			
1	8991	Arnotas I (brėžinyje nevaizduojamas)	DV993
2	1356	Bažnyčia ir koplytstulpis šventoriuje	AtV355
3	23858	Gyvenvietė (brėžinyje nevaizduojama)	A595K2P
4	23860	Gyvenvietė (brėžinyje nevaizduojama)	A596K2P
5	10862	Kapinės	IV264
6	10863	Kapinės II	IV265
7	4068	Klebonija	S1 , IP2806, LA8
8	1359	Koplytstulpis	D103 , AtV358
9	12359	Koplytstulpis	LA280
10	12519	Kunigo A. Paulauskio kapas	LA294/1
11	12520	Kunigo K. Aleksandravičiaus kapas	LA294/2
12	25435	Ledainė	G237K2
13	12223	Motorinis malūnas	S256 , IP2357, LA413/993
14	28189	Muitinės pastatas	S876
15	25439	Namas	G237K6
16	25440	Namas	G237K7
17	25441	Namas	G237K8
18	25436	Namas	G237K3
19	8994	Ornamentuoti kryžiai (2) (brėžinyje nevaizduojami)	DV996
20	2248	Pastatas	IP1205, LA413/996
21	2253	Pastatas	IP1210, LA413/997
22	2250	Pastatas	IP1207, LA413/989
23	2251	Pastatas	IP1208, LA413/990
24	2252	Pastatas	IP1209, LA413/991
25	2249	Pastatas	IP1206, LA413/992
26	7778	Paveikslas "Kristus ir Šv. Petras" su aptaisu (brėžinyje nevaizduojamas)	DR528
27	7784	Paveikslas "Šv. Antanas" (brėžinyje nevaizduojamas)	DR534
28	7779	Paveikslas "Šv. Laurynas" su aptaisu (brėžinyje nevaizduojamas)	DR529
29	7781	Paveikslo "Šv. Antanas" aptaisas (brėžinyje nevaizduojamas)	DR531
30	7780	Paveikslo "Šventoji šeima" aptaisas (brėžinyje nevaizduojamas) (brėžinyje nevaizduojamas)	DR530
31	25437	Pieninė	G237K4
32	25438	Pietų sargo namas	G237K5
33	5909	Piliakalnis, vad. Raktuvės kalnu	A596K1P , AV184, IV266
34	2034	Piliakalnis, vad. Žvelgaičio kalnu	A595K1P , AR249, IV266
35	10861	Rūmai	G237K1 , IV263
36*	30333	Senajo miesto vieta	A1908
37	8993	Skulptūra "Nukryžiuotasis" (brėžinyje nevaizduojama)	DV995
38	8989	Stacijos (14) (brėžinyje nevaizduojamos)	DV991

Rengimo etapas. Sprendinių konkretizavimo stadija. Sprendiniai

39	1357	Šv. apašt. Petro ir Povilo bažnyčia	S497 , AtV356
40	12250	Tiltas	S23 , IP2383
41	7782	Varpas I (brėžinyje nevaizduojamas)	DR532
42	7783	Varpas II (brėžinyje nevaizduojamas)	DR533
43	8990	Vitražai "Kristus" ir "Marija Maloningoji" (brėžinyje nevaizduojami)	DV992
44*	965	Žagarės dvaro sodyba	G237K , AtR103
45*	17127	Žagarės miesto istorinė dalis	UV55
46	11732	Žagarės mstl. žydų senosios kapinės	L17
47	23859	Žagarės piliakalnis II su gyvenviete	A596KP
48	23857	Žagarės piliakalnis su gyvenviete	A595KP
49	16128	Žagarės pilkapynas	A597P , AV1959
50	139	Parkas	G237K22
Žagarės miesto gretimose teritorijose (už miesto administracinių ribų)			
51	25449	Arklidė	G237K17
52	1358	Vėjo malūnas	G237K16; AtV357
53	25450	Šeriko namas	G237K18
54	25448	Aludarių namas	G237K15
55	25447	Sodininko namas	G237K14
56	25446	Arklininko namas	G237K13
57	25442	Arklidė	G237K9
58	25444	Maniežas	G237K11
59	25456	Arklidė	G238K3
60	25452	Rytų sargo namas	G237K20
61	25457	Svirnas	G238K4
62	25454	Kumetynas	G238K1
63	25458	Senosios kapinės	G238K5
64	25455	Kumetynas	G238K2
65	137	Dvaro palivarko sodyba, vad. Raudondvario	G238K
66	21990	Žydų žudynių vieta ir kapas	I16
67	11729	Žagarės m. žydų senosios kapinės, vad. Naujosiomis	L62
68	25445	Sandėlys	G237K12
69	25443	Raitinė	G237K10
70	25453	Tvoros liekanos	G237K21
* Eil. Nr. brėžiniuose neekspliciuojamas, žr. brėžinių sutartinius žymėjimus.			

4.3. SOCIALINĖ IR EKONOMINĖ APLINKA

Švietimo infrastruktūra. Valstybinės švietimo strategijos nuostatose numatyta valstybės ir visuomenės pastangomis sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą. Švietimo įstatymas įpareigoja savivaldybes turėti pakankamą pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo švietimo programų tiekėjų tinklą, todėl pastarųjų metų savivaldybių tikslas švietimo srityje – švietimo įstaigų tinklo pertvarka racialesnių lėšų panaudojimo bei mokslo efektyvumo pagrindu.

Remiantis bendraisiais urbanistiniais principais lopšelių-darželių pasiekiamumo zona yra 350 metrų, mokyklų-darželių – 500 metrų, bendrojo lavinimo mokyklų – 750 metrų. Esamo švietimo įstaigų tinklo prieinamumas yra pakankamas, todėl steigti naujų švietimo įstaigų 2013-2023 metų periodu nėra siūloma. Be to, naujų švietimo įstaigų steigimo poreikį riboja ir neigiamos demografinės tendencijos mieste.

Sveikatos infrastruktūra. Žagarės mieste numatoma išlaikyti esamas asmens sveikatos priežiūros įstaigas. Žagarės mieste mažėjantis natūralus prieaugis, rodo santykinai didesnį vyresnio amžiaus gyventojų skaičių. Tai sąlygoja sveikatos rodiklių pablogėjimą. Ši priežastis lemia kuo efektyvesnių sveikatos apsaugos paslaugų teikimo priemonių užtikrinimo būtinybę, geresnes prieinamumo sąlygas:

- išlaikyti esamas sveikatos priežiūros įstaigas;
- palaikyti plėtojama elektroninės sveikatos integracijos ir plėtros procesą;
- dalyvauti visuomenės sveikatos programose.

Kultūros institucijos. Siūloma išlaikyti esamas kultūros įstaigas Žagarės mieste, didinti teikiamų paslaugų kokybę. 2013-2023 metų periodu poreikis kultūrinėms paslaugoms neženkliai augs, tačiau esamos įstaigos sugebės jį tenkinti.

Rekreacija ir turizmas. *Rekreacinė infrastruktūra* – tai poilsio veiklai organizuoti reikalingi viešosios turizmo infrastruktūros ir kiti rekreacijos aptarnavimo objektai.

Turizmo paslaugų infrastruktūra – tai turizmo paslaugoms teikti reikalingi objektai. Turizmo paslaugų infrastruktūra yra svarbi siekiant pritraukti miesto lankytojus ir gerai išnaudoti kultūrinius ir gamtinius išteklius.

Žagarės miesto ir jo plėtros rekreacinių teritorijų diferencijavimas, naudojimo kryptys bei tvarkymas remiasi šiais pagrindiniais veiksniais:

- gamtinės aplinkos ištekliais,
- kultūros paveldo objektais,
- vietos gyventojų ekonominių galimybių,
- aplinkos sveikumo.

Rekreacijos plėtojimas sudaro sąlygas visuomenei susipažinti su Žagarės miesto gamtinėmis ir kultūrinėmis vertybėmis, padeda tenkinti gyventojų poreikius poilsiui. Žagarės miesto turizmo ir rekreacinį potencialą didina Žagarės regioninis parkas.

Žagarės miesto bendrojo plano sprendiniai iki 2023 numato daugiafunkcinių teritorijų plėtrą, kuriose, priklausomai nuo rekreacinių išteklių potencialo, galimas ir rekreacinių teritorijų vystymas.

Žagarės miesto bendrasis planas miesto teritorijoje numato pagrindinių dviračių ir pėsčiųjų trasų tinklą, jungiantį pagrindinius miesto traukos objektus bei sudarantį darnią miesto planuojamų dviračių trasų sistemą.

Paslaugų infrastruktūros poreikio prognozė. Paslaugų infrastruktūros poreikio prognozės labiausiai įtakoja gyventojų sudėties pagal amžių rodikliai. Paslaugų infrastruktūra apima švietimo, sveikatos priežiūros, socialines, kultūros administracines įstaigas, mažmenines prekybas, maitinimo, pramonines, aktyvaus poilsio, apgyvendinimo ir kitas paslaugas. Paslaugų infrastruktūra

pritaikoma ne tik miesto ir aplinkinių teritorijų gyventojams, bet ir iš toliau atvykstančiųjų lankytojų ir turistų spektrui.

4.4. AUKŠTYBINIŲ PASTATŲ IR STATINIŲ STATYBOS NUOSTATOS

Aukštybinių pastatų ir statinių, vėjo jėgainių, kurių aukštis yra lygus ar viršija 30 m (vėjo jėgainių – 15 m), statyba Žagarės mieste nenumatoma. Religinių pastatų ir technologinių įrenginių, reikalingų visuomenės poreikiams bei kurių aukštis yra lygus ar viršija 30 m (vėjo jėgainių – 15 m), statyba galima gavus Joniškio rajono savivaldybės ir Žagarės regioninio parko direkcijos pritarimą.

4.5. DIDŽIŲJŲ PREKYBOS CENTRŲ STATYBOS NUOSTATOS

Didžiųjų prekybos centrų statyba nenumatoma. Susiklosčius geresnei ekonominei bei demografiniai situacijai nei prognozuojama bendrojo plano sprendiniuose dešimčiai metų, didžiųjų prekybos centrų statyba galima miesto prieigose, išskirtose kaip užstatomos teritorijos, gavus Joniškio rajono savivaldybės pritarimą.

4.6. SUSISIEKIMO SISTEMA

4.6.1. Žagarės miesto išorės perspektyviniai susisiekimo ryšiai

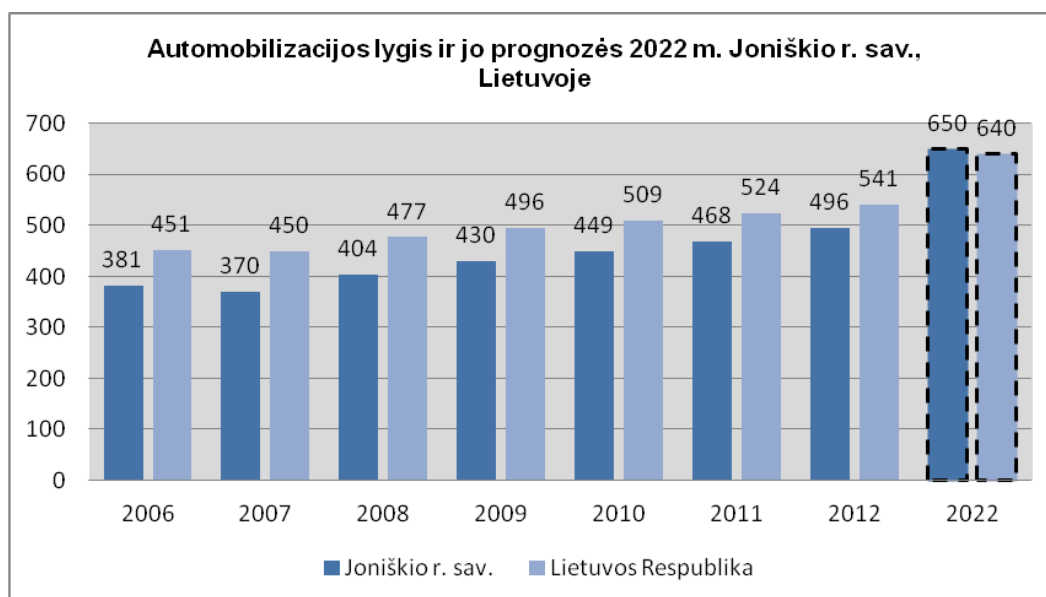
Socialiniai bei ekonominiai procesai, miesto padėtis savivaldybės ir šalies kontekste, miesto urbanistinė struktūra ir kiti veiksniai įtakoja miesto išorinių bei vidinių ryšių poreikį bei gyventojų transportinį judrumą. Todėl miesto bendrojo plano susisiekimo sistemos sprendiniai rengiami atsižvelgiant į ilgametes ekonomines, demografines prognozes. Taip pat vadovaujantis patvirtintais Šiaulių apskrities, Joniškio rajono savivaldybės teritorijų bendraisiais planais bei patvirtinta Žagarės miesto bendrojo plano koncepcija.

Automobilizacijos bei motorizacijos lygio augimas, transporto priemonių intensyvesnis naudojimas tiesiogiai susiję su transporto srautų augimu ir yra vieni svarbiausių veiksnių miesto transporto sistemos funkcionavimui. Per paskutinius dešimtmečius Lietuvoje automobilizacijos lygis sparčiai ir stabiliai augo. Tai ypatingai apkrauna miestų gatvių tinklą, mažina jo pralaidumą, didina taršos lygį. Šiuo metu Lietuvoje 1000 gyventojų tenka 541 individualūs lengvieji automobiliai. Joniškio rajono savivaldybėje automobilizacijos lygis siekia 496 automobilių 1000-iui gyventojų. Prognozuojama, kad Lietuvoje bus pasiektas Europos Sąjungos automobilizacijos lygis, kuris sieks 600-650 individualių lengvųjų automobilių 1000-iui gyventojų. Taigi, neišvengiamai transporto srautai augs, o bendroje kelionių struktūroje ir toliau didės lengvųjų automobilių reikšmė.

Statistiniai duomenys Lietuvoje kaupiami administraciniais vienetais – savivaldybėmis. Kadangi miestai ir miesteliai (tame tarpe ir Žagarė) įeina į savivaldybių teritorijas, automobilizacijos lygio duomenys, o taip pat ir jo prognozės pateikiamos tik Joniškio rajono savivaldybės teritorijai.

4.6.1. lentelė. Joniškio r. sav. automobilizacijos pokytis 2006 – 2012 metais

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Pokytis (%) per 2006 -2012 m.
Joniškio r. sav.	381	370	404	430	449	468	496	25,4
Lietuvos Respublika	451	450	477	496	509	524	541	16,8

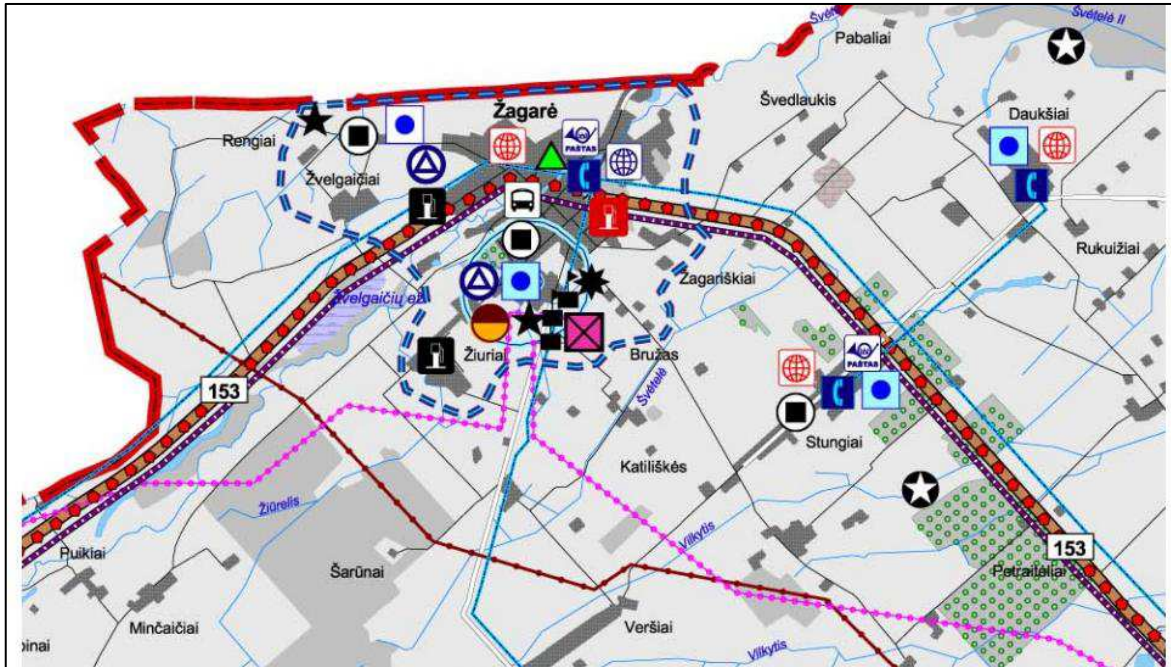
4.6.1 pav. Joniškio rajono savivaldybės automobilizacijos lygio tendencijos ir prognozė

Pagal lentelėje pateiktus Lietuvos statistikos departamento duomenis matyti, kad Joniškio rajono automobilizacijos lygis per 7 metus išaugo 20,4 %. Vertinant 2006-2012 m. individualių lengvųjų automobilių skaičiaus kitimo dinamiką Joniškio rajone labiausiai išaugo 2008 m. (žr. 4.8.1 pav. Joniškio rajono savivaldybės automobilizacijos lygio tendencijos ir prognozė). Žagarės miesto išorės pagrindine susisiekimo rūšimi ir ateityje išliks automobilių transportas, todėl automobilių keliai ir gatvės yra svarbiausia miesto susisiekimo infrastruktūros dalis.

4.6.2. Žagarės miesto gatvių tinklas

Žagarės miesto išorės kelių tinklą formuos krašto kelias Nr. 153 (Joniškis–Žagarė–Naujoji Akmenė), todėl susisiekimas su savivaldybės centru išliks greitas ir patogus. Krašto kelias jungiasi į tarptautinį transporto koridorių E77 (A12) Ryga–Šiauliai–Tauragė–Kalinigradas, (E77) Pskovas–Ryga–Joniškis–Šiauliai–Tauragė–Karaliaučius–Gdanskas–Varšuva–Krokuva–Budapeštas. Kiti pagrindiniai struktūriniai keliai lieka rajoninės reikšmės kelias Nr. 1601 Žagarė – Juodeikiai – Šakyna ir Nr. 1602 Augstkalnė – Žagarė kelias (Kelias išeina už Lietuvos teritorijos į Latviją).

Pagrindinės Žagarės gatvės – P. Cvirkos g., Tiltu g., Kęstučio g. – integruoja miesto teritoriją į valstybinės reikšmės kelių tinklą, kurį sudaro, kaip jau minėta aukščiau, krašto kelias Nr.153 Joniškis–Žagarė–Naujoji Akmenė.

4.6.2 pav. Ištrauka iš Joniškio r. savivaldybės teritorijos bendrojo plano

Žagarės miesto teritorijos susisiekimo sistemos sprendiniai formuojami atsižvelgiant į pastarųjų metų ekonominius bei susisiekimo pokyčius, įvertinant antrąjį miesto koncepcijos modelį.

Didžioji dalis esamų Žagarės miesto gatvių yra susiformavusiose ir užstatytose teritorijose, kur svarbiausia susisiekimo tinklo problema yra siauri koridoriai tarp užstatymo ir prasta gatvių techninė būklė. Ne visos gatvės asfaltuotos, trūksta šaligatvių ir dviračių takų, važiuojamosios dalies plotis dažnai neatitinka norminių reikalavimų. Daugelyje gatvių nėra įrengtų lietaus nuotekų šalinimo sistemų bei apšvietimo tinklų. Todėl artimiausioje ateityje svarbiausias uždavinys-esamos susisiekimo infrastruktūros tobulinimas, gatvių kietos dangos formavimas (Žagarės miesto istorinėje dalyje turi būti išsaugotas lauko akmenų grindinys) bei inžinerinių tinklų įrengimas. Visos miesto gatvių sankryžos yra vieno lygio, nereguliuojamos.

Žagarės miestas neturi suformuoto aplinkkelio tranzitiniam transportui nukreipti nuo miesto centrinės dalies. Miestas turi vienintelę transportinę jungtį per miesto centrinę dalį: P.Cvirkos, Tiltu g., Miesto a., Kęstučio g. (krašto kelias Nr. 153 Joniškis–Žagarė–Naujoji Akmenė) gatvėmis. Siekiant eliminuoti tranzitinį transportą iš Žagarės miesto teritorijos bendrajam plane rekomenduojama nauja miesto apvažiavimo jungtis esamais vietinės reikšmės keliais (žr. *Žagarės regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonų ribų ir susisiekimo infrastruktūros schema M1:20 000*). Trasą siūloma projektuoti pagal STR 2.06.01:1999 C2 kategorijos reikalavimus. Naują jungtį numatoma integruoti į bendrą miesto susisiekimo sistemą, pratęsiant iki jo pagrindines miesto struktūrinės ašis, toks sprendinys padidintų vakarinio, rytinio ir pietinio miesto dalių gatvių tinklo rišlumą bei nukrautų dalį vidinių transportinių ryšių nuo miesto centrinės dalies.

Rekomenduojama miesto apvažiavimo jungtis įsijungtų į rajoninės reikšmės kelią Nr. 1601 Žagarė – Juodeikiai – Šakyna, tai užtikrins sklandų miesto susisiekimo sistemos funkcionavimą, padidins susisiekimo greitį bei sumažins transporto neigiamą poveikį miesto aplinkai bei jautriam gamtiniam kraštovaizdžiui.

Žagarės miesto teritorijoje esančių gatvių tinklą sudaro 19,8 km gatvių, iš kurių 24,2 % yra patobulintos (asfaltbetonio) dangos ir 57,6 % žvyro dangos, 11,6 % grindinio dangos ir 6,6 % grunto dangos.

4.6.1. lentelė. Žagarės miesto gatvių dangos

Gatvių danga	Gatvių ilgis, km	Dangos dalis bendrame miesto gatvių tinkle, %
Žvyro danga	11,4	57,6
Asfaltbetonio danga	4,8	24,2
Grindinio danga	2,3	11,6
Grunto danga	1,3	6,6

Pastaba: savivaldybių, seniūnijų duomenys

Žagarės miesto gatvių dangų būklę galima apibūdinti kaip prastos būklės, nes kaip matome, kad 57,6 % sudaro žvyro danga, o ir asfaltbetonio dangos gatvės yra prastos būklės, duobėtos, reikalingas dangų remontas. Trūksta šaligatvių – su pasitaikančiais dangų paviršiaus nelygumais, susiformavusiomis vėžėmis, dangų pažaidomis (plyšiai, lopai, išdaužos). Gatvės neturi lietaus vandens surinkimo sistemų, todėl važiuojamoje dalyje besitelkiantis vanduo dar sparčiau skatina pažaidų atsiradimą. Trūksta šaligatvių, o esami neatitinka žmonių su negalia poreikių, dangos nusidėvėjusios. Prasčiausia būklė Kęstučio g., Šiaulių g., Raktuvės g., taip pat P. Avižonio g., Taikos g.

Perspektyviniu laikotarpiu būtina palaipsniui didinti miesto rišlumą, įrengiant papildomas transportines bei pėsčiųjų - dviračių takų jungtis, tam numatoma įrengti ir rekonstruoti naujus bei esamus tiltus. Žagarės miesto bendrajame plane numatomas naujas pėsčiųjų – dviratininkų tiltas per Švėtės upę puikiai funkcionuotų, kaip jungtis su miesto centru, gyvenamomis bei rekreacinėmis teritorijomis, kurios skatins darnią miesto plėtrą ir funkcionavimą bei užtikrins svarbiausių miesto objektų, taip pat ir priemiesčių pasiekiamumą.

Naujų gatvių poreikis planuojamu laikotarpiu labiausiai priklausys nuo miesto ekonominės, demografinės situacijos bei naujai įsisavinamų teritorijų plėtros. Bendrojo plano sprendiniai rengiami orientuojantis ne tik į 10 metų sprendinių galiojimo laikotarpį, bet ir į tolimesnę perspektyvą, taip užtikrinant bendrojo plano sprendinių tęstinumą vėlesniais etapais. Todėl dalis numatytų gatvių trasų gali būti realizuotos po šio bendrojo plano sprendinių galiojimo laikotarpio.

Žagarės miesto gatvių kategorijos

Pagal statybos techninį reglamentą STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“, miestų bendruosiuose planuose nustatoma A, B ir C kategorijų gatvių reikmė ir techniniai parametrai. Žagarės miesto gatvių tinklas formuojamas iš esamų bei numatomų C1, C2,

D1, D2 kategorijų gatvių, atsižvelgiant į jų reikšmę miesto urbanistinėje ir susisiekimo sistemoje. Naujai numatomų gatvių trasos parodytos Susisiekimo infrastruktūros brėžinyje, jos gali būti tikslinamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo projektus. Žagarės mieste svarbiausi susisiekimo ryšiai bus plėtojami aptarnaujančiomis (C1 ir C2 kategorijos) gatvėmis. Pagrindinį aptarnaujančių (C1 kategorijos) gatvių tinklą sudarys P.Cvirkos, Tiltu g., Miesto a., Kęstučio g, (krašto kelias Nr. 153 Joniškis–Žagarė–Naujoji Akmenė).

C kategorijos gatvės - tai miesto plano funkcinės ir kompozicinės ašys. Pagrindinės keleivių visuomeninio susisiekimo bei miesto vidaus transportinių ryšių ašys.

D kategorijos gatvės - tai lokalinės funkcinės ir kompozicinės ašys, skirtos srautų pasiskirstymui į smulkias teritorijas, privažiavimai prie atskirų objektų.

Žagarė miesto gatvių tinklas klasifikuojamas atsižvelgiant į gatvių reikšmę miesto urbanistinėje ir susisiekimo sistemoje. Esamo, istoriškai susiklosčiusio miesto gatvių ir kelių tinklo pertvarkymas pagal galiojančius normų reikalavimus dažnai yra neįmanomas. Todėl bendrajame plane numatytos perspektyvinės gatvių kategorijos orientuotos į tolimesnį gatvių plėtros užtikrinimą pagal normų reikalavimus. Įgyvendinant ir tikslinant bendrojo plano sprendinius būtina atsižvelgti į esančias užstatymo ir sklypų ribas, inžinerines komunikacijas, želdynus ir jų pertvarkymo galimybes bei tikslingumą. Perspektyvinės Žagarės miesto gatvių kategorijos pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

4.6.2. lentelė. Žagarės miesto svarbiausių gatvių kategorijos

Gatvės pavadinimas	Kategorija	Rekomendacinis atstumas tarp raudonųjų linijų, m
Vilniaus g. – Tiltu g. – Miesto aikštė *	C1	20,0 – 30,0
Ilgis: iš viso C1 (miesto teritorijoje):	3,48 km**	
Nauja miesto jungtis	C2	20,0 – 30,0
Vilniaus g. –Aušros g.	C2	20,0 – 30,0
Ilgis: iš viso C2 (miesto teritorijoje):	3,75 km**	
Visas (C kategorijų) gatvių ilgis mieste:	7,23 km**	
Kęstučio g	D ₁	12-15,0
Jaunimo g.	D ₁	12-15,0
Šiaulų g.	D ₁	12-15,0
Sodų g.	D ₁	12-15,0
Gedimino g.	D ₁	12-15,0
Švėtės g.	D ₁	12-15,0
Raktuvės g.	D ₁	12-15,0
Šiaulių g.	D ₁	12-15,0
Kęstučio g.	D ₁	12-15,0
Kitos numatomos D ₁ kategorijos gatvės	D ₁	12,0 – 20,0
Ilgis: iš viso D₁ (miesto teritorijoje):	23,46 km**	

* - kelio Nr. 153 apsaugos zonos plotis užmiesčio teritorijoje numatytas po 50 metrų į abi puses nuo kelio kelkraščio briaunų.

** - gatvių ilgiai nustatyti naudojant GIS programinę įrangą.

Pastabos:

1.Valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonų plotis miesto teritorijoje gali būti koreguojamas tik žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais (specialiaisiais, detaliaisiais planais);

3. Lentelėje nurodyti pločiai tarp gatvių raudonųjų linijų yra rekomendacinio pobūdžio ir gali būti tikslinami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais (specialiaisiais, detaliaisiais planais), įvertinant esamų sklypų ribas, užstatymą, želdynus bei perspektyvinį inžinerinių tinklų įrengimo poreikį;

4. C kategorijos gatvių raudonosios linijos gali sutapti su užstatymo linijomis;

5. D kategorijos gatvių sprendiniai yra rekomendacinio pobūdžio. Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose gatvių trasos ir D kategorijos indeksas gali būti tikslinamas.

Šiuo metu Žagarės miesto gatvių tinklo tankis siekia 4,62 km/km². Toks tankio rodiklis yra pakankamai aukštas ir rodo, kad pagrindinių ir aptarnaujančių gatvių tinklo plėtrai nėra poreikio. Pagalbinių D kategorijos gatvių tinklo plėtra reikalinga perspektyvinių numatomų plėtoti teritorijų aptarnavimui, todėl papildomai bendrajame plane numatoma apie 1,53 km C2; 1,43 km D1 ir apie 2,87 km D2 kategorijos gatvių.

4.6.3. lentelė. Esamos ir numatomos Žagarės miesto gatvės pagal kategorijas

	Gatvių kategorija	Ilgis, km
Esamos gatvės	C1	3,48
	C2	2,22
	D1	7,88
	D2	11,28
	Iš viso	24,86
Numatomos gatvės	C2	1,53
	D1	1,43
	D2	2,87
	Iš viso	5,83
Iš viso		30,69

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo projektus, būtina atsižvelgti į esamų gatvių bei sankryžų parametrus, įvertinti planuojamų teritorijų poveikį miesto susisiekimo sistemai bei perspektyvinius transporto srautus, bei užtikrinti atitinkamą transporto infrastruktūros plėtrą.

Pateikiamos gatvių kategorijos nustatytos neribotam Žagarės miesto plėtros laikotarpiui siejant gatvių tinklo laidumo ir rišlumo rodiklius. Besikeičiant investuotojams ar miesto poreikiams sudėtinga numatyti, kur greičiausiai vyks miesto ir priemiestinės zonos urbanistinė plėtra, todėl patvirtinta miesto gatvių tinklo struktūra užtikrins jų plėtrai reikalingų teritorijų rezervavimą. Dauguma esamų Žagarės gatvių, suskirstytų į tam tikras kategorijas, neatitinka techninių kokybinių parametrų. Todėl būtina įgyvendinti projektus, numatančius gatvių, sankryžų rekonstrukciją, pėsčiųjų dviratininkų takų tiesimą pagal bendrajame plane nustatytą kategorijų techninius reikalavimus.

Formuojant bendrajame plane numatomą gatvių tinklą bei siekiant užtikrinti eismo saugą mieste rekomenduojama:

- **tiksliai naujų gatvių trasas nustatyti detaliaisiais planais projektuojant visą gatvių ilgį, o ne atskiras jų atkarpas;**
- asfaltuoti gatves su žvyro danga;

- periodiškai vykdyti transporto srautų tyrimus ir kaupti bei sisteminti duomenis skaitmeninėje formoje (pvz., shape formate);
- riboti transporto srautų greitį arti mokyklų ir kitose didelio žmonių susibūrimo vietose įrengiant technines saugaus eismo priemones (iškiliasias pėsčiųjų perėjas, išskirti jas raudona spalva, greitį ribojančius kelių ženklus ir pan.);
- rekonstruojant esamas ar tiesiant naujas gatves būtina įrengti šaligatvius, dviračių takus, gatvių apšvietimą, įvertinti žmonių su negalia poreikius, sankryžose turi būti sudarytas pakankamas matymo laukas (matomumo trikampis), kuriame neleistina reklamos ar kitų objektų statyba, medžių ir krūmų sodinimas;
- diegti informacinę sistemą mieste: kelio ženklus ar nuorodas į svarbiausius objektus bei traukos punktus, užmiesčio kelių kryptis, informaciją apie viešojo transporto maršrutinį eismą.

4.6.3. Aptarnavimo infrastruktūra

Automobilių stovėjimas ir laikymas

Didžiąją dalį Žagarės miesto gyvenamųjų teritorijų sudarys mažaaukštės kvartalai, kur automobilių laikymas sprendžiamas individualia, todėl Žagarės miestui ši problema nėra tokia aktuali kaip didesniuose miestuose. Tačiau augantis automobilizacijos lygis reikalauja spręsti parkavimo klausimus daugiabučių gyvenamųjų namų kvartaluose ir miesto centrinėje dalyje.

Automobilių stovėjimo miesto centrinėje dalyje problemos aktualumas priklausys ne tik nuo automobilių skaičiaus, bet ir nuo gyventojų aktyvumo, įstaigų koncentracijos, net ir nuo miesto svarbos savivaldybėje. Pagal mūsų šalies miestų analogus numatoma, jog Žagarės miesto centrinėje dalyje turėtų būti bent 5-8 % bendro naudojimo stovėjimo vietų nuo viso lengvųjų automobilių skaičiaus mieste, o tai ateiptyje sudarys 120 – 170 vietų. Žagarės miesto susisiekimo dalies brėžinyje nurodytos automobilių stovėjimo vietos.

Kadangi Lietuvoje nėra bendros ir aiškos automobilių stovėjimo ir laikymo problemą sprendžiančios strategijos (STR 2.06.01:1999 „Miestų miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ reikalavimai orientuoti į atskirus labai konkrečius transporto traukos objektus), Žagarės mieste rekomenduojama:

- kontroliuoti, kad automobilių stovėjimo aikštelių plėtra nevyktų užimant vaikų žaidimų aikštelių, žaliųjų plotų ar kitų visuomeninės paskirties teritorijų;
- kontroliuoti detaliųjų planų rengimą. Juose turi būti nustatomas STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ automobilių stovėjimo ir laikymo normatyvus atitinkantis stovėjimo vietų skaičius. Tokiu būdu neleisti investuotojams piktnaudžiauti darant spaudimą dėl stovėjimo vietų įrengimo už sklypo ribų;
- rekomenduojama parengti Žagarės miesto automobilių aikštelių išdėstymo specialųjį planą. Specialiajame plane įvertinti atskiras miesto teritorijas, esamų automobilių aikštelių plėtros galimybes bei tikslinti ir numatyti vietas naujoms aikštelėms.

Degalinės

Svarbūs miesto automobilių aptarnavimo objektai degalinės, automobilių stovėjimo aikštelės, servais, automobilių plovyklos. Žagarės miestą aptarnauja viena degalinė, degalinė yra ties vakarine miesto riba, prie krašto kelio Nr. 153 (Joniškis–Žagarė–Naujoji Akmenė), (žr. Susisiekimo

infrastruktūros brėžinį). Pagal STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“, 1 degalinė turėtų aptarnauti ne daugiau kaip 1500 automobilių. Įvertinus prognozuojamą gyventojų skaičių bei automobilizacijos lygį, esama degalinė visiškai tenkina miesto gyventojų poreikius. Vykstant visomis užmiesčio kelių kryptimis nuo Žagarės miesto pakelėje yra veikiančios degalinės. Šis susisiekimo sistemos rodiklis yra pakankamas.

4.6.4. Miesto viešasis transportas

Viešasis priemiestinis transportas atlieka reikšmingą socialinį vaidmenį ne tik Žagarės mieste, bet ir visoje Joniškio r. sav. teritorijoje. Mieste maršrutinis tinklas buvo pakankamai racionalus. Vis dėlto mieste visuomeniniam transportui būtina skirti prioritetą prieš kitas transporto rūšis, plėtojant jo tinklą, gerinant aptarnavimo kokybę.

Viešajam susisiekimui Žagarės miesto bendrajame plane numatomas reikšmingas vaidmuo siekiant įgyvendinti darniosios miesto plėtros modelį, o taip pat įvertinant gana intensyvių autobusų naudojimą keleivių vežimams. *Nors Žagarės gyventojai nekelia aukštesnių kokybinių reikalavimų viešojo naudojimo autobusų darbui bei pačioms transporto priemonėms, žmonių, vykstančių viešojo transporto priemonėmis skaičiaus augimas turi būti siejamas su šios transporto rūšies darbo gerinimu atnaujinant autobusus, optimizuojant maršrutinį tinklą, mažinant eismo intervalus, koordinuojant autobusų eismo tvarkaraščius, gerinant viešojo transporto informacinį lygį.*

Kadangi Žagarės miestą aptarnauja priemiestiniai autobusai, *būtina įvertinti viešojo transporto darbą visoje Joniškio r. savivaldybės teritorijoje. Tam tikslui turi būti atliktas maršrutinio tinklo tiriamasis darbas, kuriame būtų įvertinti gyventojų susisiekimo poreikiai viešuoju transportu tarp miestų ir gyvenamųjų teritorijų, keleivių srautai pagal maršrutus, stotelių ir autobusų apkrovimai, keleivių srautų paros dinamika. Tokius tyrimus svarbu atlikti siekiant laiku ir kokybiškai reaguoti į iškilusius naujus susisiekimo poreikius ir užtikrinti efektyvų viešojo transporto darbą.*

Dėl nedidelės ir pakankamai kompaktiškos Žagarės miesto struktūros atskiras miesto viešojo transporto maršrutas ateityje nenumatomas - keleivių vežimai ir toliau turėtų būti atliekami tarp miestinių ir priemiestinių autobusais.

4.6.5. Pėsčiųjų ir dviračių takai

Žagarės miesto dydis ir struktūra palanki susisiekimui pėsčiomis, centriniame dalyje išsidėstę traukos objektai palyginti patogiai ir greitai pasiekiami pėsčiomis, todėl mieste nėra poreikio intensyviems vidiniams transportiniams ryšiams. Tačiau miesto dviračių bei pėsčiųjų takų tinklas nėra pakankamai išvystytas, trūksta šaligatvių, dviračių takų, reikiamos infrastruktūros dviračių laikymui prie traukos objektų, neužtikrinamas dviratininkų saugumas, tai yra pagrindinės kliūtys skatinant susisiekimą pėsčiomis bei dviračiais.

Dviračių takų tinklas turi tapti sudėtine transporto infrastruktūros dalimi, o tam būtina kurti ir plėtoti jų tinklą apjungiant Žagarės miesto ir Joniškio rajono savivaldybės teritorijos trasas į vientisą dviračių takų sistemą. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pėsčiųjų eismo saugumo užtikrinimui visuomeninio transporto maršrutų trasose.

Atsižvelgiant į tai bei įvertinant Žagarės miesto bendrojo plano esamos būklės etape pateiktas išvadas, bendrojo plano sprendinių konkretizavimo susisiekimo infrastruktūros brėžinyje parodyti numatomi pagrindiniai pėsčiųjų ir dviratininkų takai, skirti vietiniam susisiekimui tarp namų grupių, lokalinių centrų, rekreacinių zonų bei kitų pagrindinių traukos objektų. Žagarės mieste yra išreikštas susisiekimo dviračiais poreikis ne tik rekreaciniais tikslais, bet taip pat aktualus transportinis pasiekiamumas, todėl dviratininkų takų tinklas bendrajame plane siūlomas pakankamai tankus, jungiantis miesto centrą, gyvenamuosius kvartalus, visuomeninės paskirties objektus, darbo vietas, aplinkines gyvenamąsias vietas.

Tikslios dviratininkų takų trasos, jų techniniai parametrai bei svarbiausi infrastruktūros objektai turi būti nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose. *Būtina kontroliuoti, kad rengiant teritorijų detaliuosius planus ar naujų bei rekonstruojamų gatvių techninius projektus būtų suprojektuoti pėsčiųjų ir dviračių takai.*

4.6.4. lentelė. Numatomų dviračių/pėsčiųjų takų ilgiai Žagarės mieste

Ilgis, km	Rekomenduojamas atstumas tarp raudonųjų linijų (kai projektuojami atskiri, ne palei gatves, takai), m
13,62	5,0-15,0

Bevariklio transporto takų tinklas turi būti kuriamas vadovaujantis ne tik funkcionalumo, ekologiškumo, bet ir eismo saugos principais, t. y. pagrindinės dviratininkų trasos turi būti apšviestos, pažymėtos kelio ženklais, rodyklėmis. Miesto teritorijoje C kategorijų gatvėse dviratininkų takai pagal galimybes įrengiami atskirti nuo važiuojamosios dalies žaliaja juosta. Užmiesčio teritorijoje bevariklio transporto trasos turi būti tiesiamos pagal valstybiniais keliams taikomus reikalavimus, atsižvelgiant į kraštovaizdžio ypatumus, taikant reikalingas gamtosaugines priemones, įrengiant apšvietimą, vandens nutekėjimo griovius, pralaidas bei kanalizaciją, pažymint reikiama kelio ženklais bei laikantis kitų projektavimo normomis nustatytų reikalavimų.

4.7. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose prieš atnaujinant, remontuojant, tiesiant inžinerinius tinklus - vykdant žemės darbus - turi būti atlikti archeologiniai tyrimai.

4.7.1. Ekoinžinerinė infrastruktūra

Vandentiekis

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu Žagarės miesto bendrajame plane numatoma, kad centralizuotą vandentiekį iki 2014 gruodžio 31 dienos turės 95% Žagarės miesto gyventojų. Tuo tikslu turi būti plečiami vandentiekio tinklai užstatomose teritorijose.

Žagarės miesto bendrajame plane numatoma, kad visas tiekiamas vanduo atitiks dabar galiojančią higienos normą HN 24:2003 „Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Tuo tikslu turi būti renovuojama dalis eksploatuojamo skirstomojo vamzdyno.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Žagarės miesto bendrajame plane numatoma plėsti vandentiekio tinklus:

- Numatoma, kad visi plečiami vandentiekiai bus pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurta žiedinė vandentiekio tinklų struktūra, parinkti reikiami vamzdynų diametrai, įrengti priešgaisriniai hidrantai. Teritorijose, kur nėra numatytas vandentiekis, pagal priešgaisrinius reikalavimus turi būti įrengti priešgaisriniai rezervuarai, privažiavimai prie atvirų vandens telkinių.
- Numatoma nauja vandenvietė, minėtai vandenvietei būtina nustatyti eksploatacinius vandens išteklius ir sanitarines apsaugos zonas.
- Numatoma vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenu monitoringą.
- Numatoma vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organizacijas bei visuomenę.

Projekto grafiniėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatytos naujos vandentiekio trasos. Tikslesnė numatomų inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

Buitinės nuotekos

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu Žagarės miesto bendrajame plane numatoma, kad centralizuotus nuotekų tinklus iki 2014 gruodžio 31 dienos turės 95% Žagarės miesto gyventojų. Tuo tikslu turi būti plečiami nuotekų tinklai numatomose plėtos teritorijose. Norint įgyvendinti šiuos siekius Žagarės miesto bendrajame plane numatoma plėsti buitinių nuotekų tinklus:

- naujų nuotekų surinkimo tinklų plėtra esamose ir naujai užstatomose teritorijose;
- vykdyti išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę;
- vykdyti išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę, išleidžiamų nuotekų kokybė turi atitikti nuotekų tvarkymo reglamentą patvirtintą aplinkos ministro 2006 gegužės 17d. įsakymu Nr. D1 - 236 (Žin. 2006 Nr. 59 – 2103).

Projekto grafiniėje dalyje vaizduojamos visos esamos nuotekų trasos, nuotekų siurblinės. Naujai numatomos nuotekų trasos ir siurblinės vaizduojamos schematiškai, tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

Lietaus nuotekos

Lietaus vandens surinkimo ir valymo sistema neišplėtotą miesto inžinerinės infrastruktūros sritis. Reljefo nelygumai kelia didelius reikalavimus lietaus vandens surinkimui. Nuo kalvų staigiai subėgantis didelis vandens kiekis atneša nuostolius statiniams ir gamtai. Reikalinga tinklų plėtra visame mieste. Surenkamas lietaus vanduo prieš išleidžiant į paviršinius vandenis turi būti apvalomas. Žagarės miesto bendrajame plane numatoma plėsti lietaus nuotekų tinklą:

- naujų nuotekų surinkimo tinklų esamose ir naujai užstatomose teritorijose;
- įrengti devynis lietaus nuotekų valymo įrenginius;
- įrengti devynis naujus išleidėjus;
- vykdyti paviršinių nuotekų išleidžiamų į atvirus vandens telkinius nuotekų kontrolę, išleidžiamų nuotekų kokybė turi atitikti paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentą patvirtintą aplinkos ministro 2007 Balandžio 2d. įsakymu Nr. D1 - 193 (Žin. 2007 Nr. 42 – 1594).

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatomos naujos lietaus nuotekų trasos, išleidėjai ir numatomi lietaus nuotekų valymo įrenginiai. Tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

Atliekų tvarkymas

Atliekų tvarkymas Žagarės mieste vykdomas vadovaujantis Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planu (2012 05 03 Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimas Nr.51/5S-25 „Dėl Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo plano 2012-2020 m. patvirtinimo“). Minėtame atliekų tvarkymo plane Žagarės seniūnijos atliekų priėmimo punktas yra Žvelgaičių kaimo teritorijoje (į Žagarės miesto teritoriją nepatenka). Taip pat pažymime, kad Žagarės mieste jau funkcionuoja konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Tai priimtinausia atliekų surinkimo sistema, kuri diegiama visoje šalyje. Atliekų rūšiavimas pirminėje jų surinkimo stadijoje nepakankamas. Siekiant tinkamai tvarkyti atliekų srautus numatoma:

- buitines atliekas šalinti Šiaulių regioniniame sąvartyne;
- biodegraduojančias (žaliąsias) atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto, plėsti konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklą;
- rūšiuojamoms atliekoms naudoti specializuotus konteinerius;
- parengti Žagarės miesto antrinių žaliavų konteinerinių aikštelių išdėstymo schemą.

4.7.2. Energetinės infrastruktūros vystymas

Elektros energijos tiekimas ir gamyba

Tam, kad patenkinti elektros energijos poreikius, miesto elektros tinklas yra prisijungęs prie bendro Lietuvos perdavimo tinklo per vieną transformatorių pastotę. Ši transformatorių pastotė turi pakankamą galios rezervą. Siekiant užtikrinti patikimą elektros energijos tiekimą esamiems ir būsimiems Žagarės miesto vartotojams numatoma plėsti elektros energijos tinklą:

- plėsti esamą elektros energijos paskirstymo tinklą;
- naujus paskirstymo tinklus tiesti kabelinėmis linijomis;
- pagal poreikį ir galimybes elektros orines linijas keisti kabelinėmis, ypač miesto centro, nekilnojamųjų kultūros vertybių, vizualinės apžvalgos teritorijose;
- pagal poreikį rekonstruoti esamas transformatorines;
- naujas elektros linijas tiesti bendrajame plane numatytuose infrastruktūros koridoriuose;
- išlaikyti geram techniniam stovyje esamą elektros energijos skirstomąjį tinklą;
- rekonstruoti pagal poreikį susidėvėjusius gatvių apšvietimo sistemas, numatant kabelines požemines elektros perdavimo linijas;
- numatyti elektros energiją tausojančią sistemų įdiegimą;
- naujai planuojamose gatvėse, komunikacijų koridoriuose, numatyti vietą gatvių apšvietimui.

Projekto grafinėje dalyje nurodoma 10 kV kabelinių linijų ir preliminarios transformatorinių vietos. Rezervuojamos teritorijos naujoms 10kV linijoms. Atsiradus papildomam poreikiui prijungti naujus vartotojus prie skirstomųjų tinklų, numatyti papildomas vietas transformatorių pastotėms ir skirstomiesiems tinklams.

Šilumos tiekimas

Centralizuotai tiekama šiluma Žagarės mieste vienoje katilinėje. Tikėtina, kad centralizuotai tiekiamos šilumos poreikis Žagarės mieste liks panašus. Žagarėje neatsiras papildomų pramonės, komercijos ar visuomeninių teritorijų. Centralizuota šilumos tinklų plėtra nenumatoma.

Pagrindinė šilumos ūkio pertvarka turi būti nukreipta į tiekiamos šilumos kainų ir šilumos suvartojamų kiekių sumažinimą. Tuo tikslu Žagarės miesto bendrajame plane numatoma:

- rekonstruoti esamas šilumines trasas, naudojant bekanalę technologiją,
- keičiant šilumotiekius optimizuoti vamzdynų diametrus,
- išlaikyti esamus centralizuotos šilumos vartotojus,
- renovuoti daugiabučius pastatus.

Ryšiai

Žagarės miesto ryšių tinklai yra išvystyti gerai, tačiau naujai kuriama informacinė visuomenė reikalauja ir naujo požiūrio į šios infrastruktūros srities vystymą. Šiuo metu vyksta spartus procesas naujų informacinių technologijų diegime ryšių sistemoje. Šis procesas neaplenkia ir Žagarės miesto. Siekiant, kad šiuolaikinės ryšių priemonės būtų prieinamos visiems visuomenės nariams numatoma plėsti ryšių tinklą:

- augant internetinio ryšio priemonių svarbai plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą, leisiantis plačiajuosčio duomenų perdavimo prieigą viešojo sektoriaus institucijoms;
- išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą, įrengti juose viešojo interneto prieigas;
- laidinis ryšys į naujai užstatomas teritorijas turi būti tiesiamas vartotojams ir paslaugų tiekėjams tarpusavyje susitarus.

Gamtinių dujų tiekimas

Žagarės miestas nėra dujofikuotas. Žagarės miesto bendrajame plane nenumatoma dujotiekio plėtra. Dujos yra brangi kuro rūšis, todėl Žagarės mieste dujotiekio plėtra planuojamo periodo metu nenumatoma. Žagarės mieste dujotiekio plėtra gali būti svarstoma po bendrojo plano galiojimo pabaigos - 2023m.

4.8. IŠORINĖS REKLAMOS ĮRENGIMAS

Išorinės reklamos įrengimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo, kitų įstatymų, norminių teisės aktų ir išorinės reklamos įrengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. 4-670, reikalavimais.

Išorinės reklamos reikalavimai taikomi miesto vaizdinei erdvei formuoti nepriklausomai nuo pastatų ir žemės nuosavybės formos.

Svarbiausi išorinės reklamos (IR) reglamentavimo uždaviniai:

- suformuoti harmoningos IR plėtros Žagarės mieste reglamentinę bazę, lemiančią miestovaizdžio vertybių išsaugojimą, Žagarės savitumo plėtojimą, naujų dizaino elementų diegimą;

- suskirstyti Žagarės miestą į zonas pagal specifinius IR tipus ir reikalavimus;
- išsaugoti Senosios ir Naujosios Žagarės savitumą, kitų kultūros vertybių bei jų apsaugos zonų teritorijų kultūrinę vertę, gerinti miesto estetinį vaizdą;
- skatinti įdomių vienetinių meninės reklamos darbų sukūrimą, siekiant puošti miestą autoriniais profesionalių dailininkų darbais;
- mažinti IR poveikį vertingiausioms Žagarės miesto panoramoms, IR neturi daryti įtakos Žagarės miesto ypač vertingoms kraštovaizdžio panoramoms (nekeisti silueto, neužstoti kultūros vertybių objektų, šlaitų ir želdinių, nedominuoti jų atžvilgiu ir t. t.);
- stengtis, kad naujai įrengiama IR išsaugotų ir paryškintų atskirų kultūros vertybių teritorijų savitumą, pabrėžtų atskirų laikotarpių stilistiką, neleisti, kad ant pastatų įrengiama IR keistų jų fasadus.

Pagal reklamos turinį reklaminiai įrenginiai yra šie:

1. informaciniai įrenginiai. Juose gali būti ši informacija:

1.1. viešoji miesto informacija - miesto vartų sistema patekimo į miestą vietose (riboženklis, miesto schemos su turistiniais objektais, aptarnavimo įstaigomis);

1.2. turizmo informacinė sistema (įrenginiai su turistinėmis schemomis, žemėlapiai, krypties į turistinius objektus nuorodos);

1.3. Žagarės regioninio parko, draustinių informacinė sistema (informaciniai įrenginiai su schemomis ir bendra informacija patekimo į kultūros paveldi ir (ar) rekreacinius objektus vietose, informacinės krypčių nuorodos);

1.4. ant pastato fasado, tvoros ar atskirai stovinčio stendo pateikta tekstinė ir (ar) grafinė informacija (informaciniai įrenginiai su schemomis ir bendra informacija patekimo į ūkinius objektus vietose, informacinės krypčių nuorodos, kita privaloma pateikti informacija.

2. iškabos ant pastatų fasadų;

3. komerciniai įrenginiai - komercinė reklama, komercinės nuorodos, kainų stendai, trumpalaikė komercinė reklama;

4. politinė reklama (politinės kampanijos laikotarpiu).

Pagal techninius parametrus ir įrengimo vietą reklaminiai įrenginiai yra šie:

1. įrenginiai ant pastatų - ant pastato sienų, ant pastato stogo;

2. atskirai stovintys reklaminiai įrenginiai - reklaminiai statiniai, kilnojantieji reklaminiai įrenginiai;

3. įrenginiai ant infrastruktūros objektų (ant tiltų, integruoti miesto stoties paviljone);

4. įrenginiai ant laikinųjų statinių (kioskų, paviljonų, lauko kavinių, statyviečių aptvarų).

Pagal įrengiamos reklaminės plokštumos padėtį reklaminiai įrenginiai yra šie:

- statmeni (konsoliniai) pastato fasadui, gatvei;
- lygiagretūs pastato fasadui, gatvei.

Pagal užimamą tūrį reklaminiai įrenginiai yra plokštuminiai ir tūriniai.**Pagal apšvietimą reklaminiai įrenginiai yra šie:**

1. šviečiantys (apšvietimas įrengtas įrenginio viduje ar įrenginys apšviestas specialia įranga, nukreipta į reklamos plotą);
2. nešviečiantys.

Pagal vienos reklaminės plokštumos dydį reklaminiai įrenginiai yra šie:

1. maži (iki 2 m²);
2. vidutiniai (nuo 2 iki 5 m²);
3. dideli (nuo 5 iki 15 m²);
4. labai dideli (15 m² ir daugiau).

Pagal reklamos pateikimą reklaminiai įrenginiai yra specialūs (stendai, skydai, stulpai, vitrinos, iškabos ir pan.) ir pritaikyti (pastatų sienos, stogai, laikinieji statiniai ir pan.).

REKLAMOS ĮRENGIMO REGLAMENTAI

IR turi derėti prie aplinkos, neužgožti pastatų, išlaikyti pastato architektūrinį vientisumą – neuždengti pastato architektūros detalių ar fasado elementų ir derėti prie fasado ir gatvės išklotinės savo forma, stilistika ir spalva.

IR įrenginiai neturi užstoti miesto atsiveriančių vertingų panoramų, gatvių ašyse esančių vertingų architektūros, skulptūros objektų, todėl, rengiant IR projektus, privaloma patikrinti jų poveikį panoramoms.

Draudžiama įrengti reklaminius įrenginius:

1. aikštėse, parkuose, skveruose, rekreacinėse zonose, išskyrus juose esančių aptarnavimo įstaigų informacinę reklamą;
2. apžvalgos aikštelėse, jei būtų užstotos iš jų atsiveriančios vertingos panoramos;
3. ant medžių, krūmų ir kitų želdinių, juos uždengti, jiems kenkti ar kitaip juos gadinti;
4. Švėtės ir kitų vandens telkinių apsaugos juostose, ant tiltų (išskyrus informacinius įrenginius);
5. neturint žemės, statinių ar kitų objektų, ant kurių jie įrengiami, savininko sutikimo;
6. kapinių vizualinės įtakos zonose (išskyrus informacinius įrenginius);
7. automobilių stovėjimo aikštelėse, jei būtų užimamos automobilių stovėjimo vietos;
8. automobilių keliuose ir jų apsaugos zonose, taip pat gatvėse ir prie jų, jeigu jie gali užstoti technines eismo reguliavimo priemones, kelio ženklus, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, atitraukti jų dėmesį, tuo keliant pavojų eismo dalyviams, taip pat draudžiama naudoti reklamą, imituojančią kelio ženklus;
9. virš gatvių, išskyrus trumpalaikę išorinę reklamą.
10. ant monumentaliosios dailės kūrinių, kopyltėlių, kopyltstulpių, stogastulpių, monumentaliųjų kryžių, memorialinių statinių ir jų apžvalgos zonose.

Reklaminiai įrenginiai, įrengti ant pritaikytų reklamos pateikimo priemonių (pastatų, tvorų, laikinųjų pastatų, automobilių) neturi keisti šių objektų dydžio.

Atskiri reklaminiai įrenginiai ant pastato įrengiami pagal projektą, išskyrus atvejus, kai reklaminių įrenginių išdėstymas ir jų dydžiai nurodyti pastato projekte.

Konsoliniai reklaminiai įrenginiai negali būti įrengiami toliau kaip 1 m nuo pastato fasado, jie neturi būti didesnio kaip šaligatvis pločio (tačiau išlaikoma galimybė laisvai praeiti) ir pagal techninius

gatvės reikalavimus negali būti arčiau kaip 0,75 m nuo važiuojamosios gatvės dalies, taip pat neturi užstoti kelio ženklų.

Iškabos. Kiekvienam reklamos davėjui leidžiama įrengti vieną iškabą pastato fasado plokštumoje virš ar šalia vitrinų ar durų ir vieną konsolinę iškabą – statmenai fasadui. Kai reklamos davėjui priklauso keli įėjimai į pastatą, leidžiama įrengti iškabas prie kiekvieno įėjimo.

Iškabos ant fasadų įrengiamos tarp pirmojo ir antrojo aukštų (ne aukščiau kaip antrojo aukšto palangė). Kai vienos paskirties pastatą valdo / nuomoja vienas naudotojas arba kai pastatas aukštesnis negu 3 aukštų, iškabas galima įrengti aukščiau antrojo aukšto, parenkant konkrečiu atveju tinkamiausią aukštą ir dydžius.

Jei fasade yra specialiai suprojektuotos iškabų vietos, kitur jas kabinti draudžiama.

Gyvenamųjų namų kiemuose įsikūrusių įstaigų, turinčių bendrą su gyventojais įeigą, iškabos tvirtinamos šalia tarpavarčių ar durų. Draudžiama kabinti iškabas ant bendrų vartų ar durų.

Leidžiama tarpuvertėse kabinti tik plokščias iškabas, tvirtinamas prie įvažos pagrindinių ar šoninių sienų, nemažinant tarpavarčių pločio.

Projektuojant ir įrengiant iškabas, privaloma išsaugoti paveldo objektų architektūrinį savitumą: ypatingą dėmesį būtina skirti iškabų santykiui su architektūriniais fasadais, iškabos negali uždengti architektūrinių detalių (langų, durų, kolonų, piliastų, karnizų, frizų, erkerių, portalų, langų apvadų, langinių, bareljefų, atraminių sienučių).

Rengiant iškabų projektus privaloma atsižvelgti į architektūrinės aplinkos specifiką ir numatyti projektuojamos iškabos spalvinės dermės, gabarito, formos santykį su architektūrine aplinka, iškabos negali vizualiai pažeisti fasadų detalių ritmikos.

Jei pastato autentiškas tinkas nėra saugomas, leidžiami iškabų užrašai ar dekoratyviniai elementai dažomi tiesiai ant tinko, tačiau savo forma bei stilistika turi būti pagal galimybes autentiški ir negali konfrontuoti su architektūrine stilistika.

Rengiant iškabų projektus, ieškoti analogų istorinėse formose, dekoru elementuose.

Komercinės reklamos įrenginiai. Prioritetas turi būti teikiamas didesnių investicijų reikalaujantiems, naujesnių technologijų komercinės reklamos įrenginiams.

Reklaminius įrenginius ant pastato gali būti įrengiami tik ant ugniasienių ar belangių pastato fasadų. Ant pastato stogo leidžiama įrengti tik atskirų tūrinių raidžių teksto ar logotipo reklaminius įrenginius (negalima įrengti skydų).

Draudžiama įrengti reklaminius statinius Žagarės senojo miesto, Žagarės dvaro sodybos teritorijose, Žagarės miesto istorinėje dalyje ir kitų nekilnojamojo kultūros vertybių paveldo objektų teritorijose.

Kai nėra galimybės įrengti iškabą ant pastato sienos, gali būti statomas kilnojamas reklaminis įrenginys ne didesniu kaip 1 m atstumu nuo šio pastato durų. Jis gali užimti ne daugiau kaip $\frac{1}{4}$ šaligatvio pločio (turi likti ne mažiau kaip 0,9 m neužstatyto šaligatvio pločio). Kilnojamojo reklaminio įrenginio plotis negali būti didesnis kaip 0,7 m, aukštis – didesnis kaip 1,2 metro.

Reklaminis įrenginys negali būti įrengiamas ant dviračių takų, šaligatvio pėsčiųjų srautų zonoje.

Reikalavimai reklamos projektui. Reklamos projekto sudėtis: reklamos vietą apibūdinantys duomenys (situacijos schema, objekto, ant kurio įrengiama reklama, nuotrauka ar projektas ir pan.); reklamos spalvinis ir grafinis vaizdas, nurodytas reklamos pateikimo plotas; reklamos laikiklių, tvirtinimo mazgų brėžiniai (kai reklama tvirtinama ant pritaikytos reklamos pateikimo priemonės); vietos topografinis planas su požemio tinklais, kur pažymėta projektuojamo reklamos objekto vieta, jei projektuojamas reklaminis įrenginys; reklamos įrenginių padėtis miesto aplinkoje ir miesto siluete, teisiniai dokumentai (nuosavybę įrodantys dokumentai, sutikimai).

Reklamos projekte turi būti nurodytas reklamos adresas, reklamos užsakovo, projektuotojo tikslūs duomenys.

Reklamos įrengimo projektas turi būti suderintas su:

- savivaldybės kalbos tvarkytoju;
- savivaldybės vyriausioju architektu;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritoriniu padaliniu (kai reklama įrengiama kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose);
- Žagarės regioninio parko direkcija (kai reklama įrengiama Žagarės regioninio parko teritorijose);
- Joniškio rajono policijos komisariato atsakingu pareigūnu, kai išorinė reklama įrengiama arčiau kaip 30 metrų nuo gatvių;
- inžinerinius tinklus eksploatuojančia įmone (kai reklaminis įrenginys statomas inžinerinių tinklų apsaugos zonoje).
- su VĮ Šiaulių regiono keliai (kai reklaminis įrenginys statomas kelių apsaugos zonoje).

5. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS

5. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS

Siekiant nuoseklaus Žagarės miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo, reikalinga parengti sprendinius lokalizuojančius žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus bei kitus projektus.

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, būtina įvertinti ekologinės apsaugos zonas, kurios pagal apsaugos pobūdį miesto teritorijos bendrajame plane yra: B

- Bendrosios ekologinės apsaugos - požeminių vandenų (vandenviečių sanitarinės apsaugos zonos steigiamos siekiant išsaugoti geriamojo požeminio vandens kokybę vandenviečių teritorijose ir jų apylinkėse pagal Lietuvos higienos normą HN 44:2006, Žin., 2006, Nr.81-3217), paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos. Miesto paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugą reglamentuoja paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonų nustatymo specialieji planai.
- Fizinės apsaugos – inžinerinių tinklų bei kitų infrastruktūros objektų fizinės apsaugos zonos.
- Sanitarinės apsaugos - gamybinių ir komunalinių objektų, ūkio ir infrastruktūros objektų sanitarinės apsaugos zonos. Rengiant specialiuosius arba detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus, siekiant išvengti galimo neigiamo poveikio žmonių sveikatai aplink esamus ar planuojamus stacionarius taršos šaltinius (gamybinius ir komunalinius objektus bei kitus ūkio ir infrastruktūros objektus), vadovaujantis „Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis“ (2004-08-19 LR SAM įsakymas Nr. V-586, Žin., 2004, Nr.134-4878) turi būti tvirtinamos, nustatomos ar tikslinamos sanitarinės apsaugos zonos.

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, miesto bendrojo plano sprendiniai (funkcinių zonų ribos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros trasos) tikslinami pagal specifinius gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius.

Susisiekimo sistemos įgyvendinimo prioritetai

- Parengti Žagarės miesto gatvių raudonųjų linijų specialųjį planą;
- Gerinti esamų miesto gatvių techninius parametrus, asfaltuoti gatves, įrengti inžinerinius tinklus, rekonstruoti nepakankamų parametrų gatvių ruožus bei sankryžas, užtikrinant saugesnį ir patogesnį transporto, pėsčiųjų bei dviračių susisiekimą .
- Parengti Žagarės miesto automobilių stovėjimo aikštelių išdėstymo specialųjį planą, numatant esamų aikštelių plėtrą bei vietas naujoms aikštelėms. Rengiant naujų daugiabučių gyvenamųjų namų projektus užtikrinti norminių dokumentų reglamentuojamą automobilių stovėjimo vietų skaičių;
- Atlikti miesto avaringumo analizę, nustatyti tendencijas bei remiantis tyrimais numatyti priemones eismo saugumui gerinti;
- Tikslinti ir detalizuoti Žagarės miesto bendrojo plano susisiekimo sistemos sprendinius, rengiant atskirų teritorijų bei gatvių specialiuosius ir detaliuosius planus;
- Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, būtina atsižvelgti į miesto bendrajame plane nustatytas gatvių kategorijas, rezervuoti reikiamų pločių zonas tarp raudonųjų linijų gatvių važiuojamųjų dalių įrengimui, šaligatvių, dviračių takų tiesimui, inžinerinių tinklų klojimui bei apželdinimui, įvertinant esamų sklypų išsidėstymą ir užstatymo teritorijas.

Inžinerinės infrastruktūros įgyvendinimo prioritetai

Ekoinžinerinės infrastruktūros vystymo prioritetai. Ekoinžinerinės infrastruktūros srityje Žagarės miesto bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- plėsti Žagarės miesto vandentiekį į naujai statomas ir užstatytas, tačiau vandentiekio tinklų neturinčias teritorijas;
- plėsti lietaus nuotekų tinklą, įrengti naujus išleidėjus bei valymo įrenginius;
- plėsti Žagarės miestelio buitinių nuotekų surinkimo sistemą, nukreipiant nuotekas į esamus valymo įrenginius;
- buitinių nuotekų tinklai pirmiausia turi būti plečiami naujai užstatomose teritorijose;
- plėsti konteinerinių aikštelių tinklą skirtą atliekų rūšiavimui.

Energetikos infrastruktūros vystymo prioritetai. Energetikos srityje Žagarės miesto bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- plėsti esamą elektros energijos paskirstymo tinklą;
- renovuoti daugiabučius pastatus ir šiluminius mazgus.

Miesto ryšių infrastruktūros vystymo prioritetai. Ryšių infrastruktūros srityje Žagarės miesto bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- internetinio ryšio plėtra;
- mobilaus ryšio plėtra sudarant konkurencines sąlygas mobilaus ryšio operatoriams.

Rekomenduojamos rengti programos, planai:

- Naujų miesto plėtros teritorijų įsisavinimo prioritetinių darbų pagrindimas.
- Viešųjų ir privačių struktūrų bendradarbiavimo strategija (privataus ir visuomeninio kapitalo projektai).
- Kultūros infrastruktūros programos.
- Gyvenamųjų teritorijų modernizavimo strategija ir pastatų energetinio modernizavimo programos.
- Žagarės regioninio parko tvarkymo plano atnaujinimas įvertinant Žagarės miesto bendrojo plano sprendinius.
- Senosios Žagarės aikštės sutvarkymo projektiniai pasiūlymai bei projektai.

Reikalingi atlikti planai:

- Atskirųjų želdynų teritorijų specialusis ir/ar detalieji planai siekiant suformuoti ir įteisinti želdynų teritorijas.
- Žagarės miesto antrinių žaliavų konteinerinių aikštelių išdėstymo schema.
- Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo specialieji planai.
- Žagarės miesto centrinės dalies specialusis planas.
- Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiuosius planus.

PRIEDAI

GRAFINĖ DALIS